

કુરઆને પાક સહીહ મખારિજ કે સાથ પઢને કે લિયે ઇખ્તિદાઈ કાઈદ

મ-દની કાઈદા

પેશકશ: મજલિસે મદ્ર-સતુલ મદીના (દા'વતે ઇસ્લામી)

مكتبة الرينة
(محمدي)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْقُلُوبَ وَالسَّلَامَ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ
وَعَلَى آلِكَ وَأَصْحَابِكَ يَا حَبِيبَ اللَّهِ

કુરઆને પાક સહીહ મખારિજ કે સાથ પઢને કે લિયે ઇબ્તિદાઈ કાઈદા

મ-દની કાઈદા

પેશકશ મજલિસે મદ્ર-સતુલ મદીના (દા'વતે ઇસ્લામી)

મક-ત-બતુલ મદીના®

દા'વતે ઇસ્લામી

مكتبة الدينة

સિલેક્ટેડ હાઉસ, અલિફ કી મસ્જિદ કે સામને, તીન દરવાઝા, અહમદઆબાદ-1 ગુજરાત, ઇન્ડિયા
Mo.091 93271 68200 E-mail:maktabaahmedabad@gmail.com, www.dawateislami.net

“મ-દની કાઠદા”

યેહ કિતાબ (મ-દની કાઠદા)

મજલિસે મદ્ર-સતુલ મદીના (દા'વતે ઇસ્લામી) ને ઉર્દૂ ઝબાન મેં પેશ કિયા હૈ.

મજલિસે તરાજિમ (દા'વતે ઇસ્લામી) ને ઇસ કિતાબ કો ગુજરાતી રસ્મુલ ખત મેં તરતીબ દે કર પેશ કિયા હૈ ઓર મક-ત-બતુલ મદીના સે શાએઅ કરવાયા હૈ. ઇસ મેં અગર કિસી જગહ કમી બેશી પાએ તો મજલિસે તરાજિમ કો (બ ઝરીઅએ મકતૂબ, ઈ-મેઇલ યા SMS) મુત્તલઅ ફરમા કર સવાબ કમાઈયે.

રાબિતા : મજલિસે તરાજિમ (દા'વતે ઇસ્લામી)

મક-ત-બતુલ મદીના

સિલેકટેડ હાઉસ, અલિફ કી મસ્જિદ કે સામને, તીન દરવાઝા,

અહમદઆબાદ-1, ગુજરાત, ઈન્ડિયા

MO. 9374031409

E-mail : translationmaktabhind@dawateislami.net

કિયામત કે રોઝ હસરત

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : સબ સે ઝિયાદા હસરત કિયામત કે દિન ઉસ કો હોગી જિસે દુન્યા મેં ઇલ્મ હાસિલ કરને કા મૌકઅ મિલા મગર ઉસ ને હાસિલ ન કિયા ઓર ઉસ શખ્સ કો હોગી જિસ ને ઇલ્મ હાસિલ કિયા ઓર દૂસરોં ને તો ઉસ સે સુન કર નફ્અ ઉઠાયા લેકિન ઇસ ને ન ઉઠાયા (યા'ની ઉસ ઇલ્મ પર અમલ ન કિયા)

(તારિખ دمش્ક લા બનુ ંસાકરજ ૧૦૧ વ ૧૩૮ ડારાલફકર બિરોત)

કિતાબ કે ખરીદાર મુ-તવજ્જેહ હોં

કિતાબ કી તબાઅત મેં નુમાયાં ખરાબી હો યા સફહાત કમ હોં યા બાઈન્ડિંગ મેં આગે પીછે હો ગએ હોં તો મક-ત-બતુલ મદીના સે રજૂઅ ફરમાઈયે.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
 إِنَّا نَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ط بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ط

હુરફ કે મખારિજ

મખરજ કે લુ-ગવી મા'ના હેં નિકલને કી જગહ ઈસ્તિલાહે તજવીદ મેં જિસ જગહ સે હર્ફ અદા હોતા હે ઉસે મખરજ કહતે હેં.

હુરફ	નામ	મખારિજ
هـ.ع	હુરફે હ-લકિય્થહ	હલક કે નીચે વાલે હિસ્સે સે અદા હોતે હેં.
ح.ع	" "	હલક કે દરમિયાન વાલે હિસ્સે સે અદા હોતે હેં.
خ.ع	" "	હલક કે ઊપર વાલે હિસ્સે સે અદા હોતે હેં.
ق	હુરફે લ-હવિય્થહ	ઝબાન કી જડ ઔર તાલૂ કે નર્મ હિસ્સે સે અદા હોતા હે.
ك	" "	ઝબાન કી જડ ઔર તાલૂ કે સખ્ત હિસ્સે સે અદા હોતા હે.
ج.ش.ی	હુરફે શ-જરિય્થહ	ઝબાન કે દરમિયાન ઔર તાલૂ કે દરમિયાન સે અદા હોતે હેં.
ض	હર્ફે હાફિયહ	ઝબાન કી કરવટ ઔર ઊપર કી દાઢોં કી જડ સે અદા હોતા હે.
ل.ن.ر	હુરફે ત-રફિય્થહ	ઝબાન કા કનારા ઔર દાંતોં કી જડ કે તાલૂ કી જાનિબ વાલે હિસ્સે સે અદા હોતે હેં.
ت.د.ط	હુરફે તિર્થિય્થહ	ઝબાન કી નોક ઔર ઊપર કે દાંતોં કી જડ સે અદા હોતે હેં.
ث.ذ.ظ	હુરફે લિ-સવિય્થહ	ઝબાન કા સિરા ઔર ઊપર કે દાંતોં કે અન્દરૂની કનારે સે અદા હોતે હેં.
ز.س.ص	હુરફે સફીરિયહ	ઝબાન કી નોક ઔર દોનોં દાંતોં કે અન્દરૂની કનારે સે અદા હોતે હેં.
ف	હુરફે શ-ફવિય્થહ	ઊપર કે દાંતોં કે કનારે ઔર નિચલે હોંટ કે તર હિસ્સે સે અદા હોતા હે.
ب	" "	દોનોં હોંટોં કે તર હિસ્સે સે અદા હોતા હે.
م	" "	દોનોં હોંટોં કે ખુશ્ક હિસ્સે સે અદા હોતા હે.
و	" "	દોનોં હોંટોં કી ગોલાઈ સે અદા હોતા હે.
ਐਸ਼ੂਮ (નાક का भाँसा)		ਧੇਲ ਗੁਨਾ ਕਾ ਮਖਰਜ ਹੈ.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَتَابَعْتُ قَاعُودَ بِلَادِهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

કિતાબ પઢને કી દુઆ

અઝ : શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નાત, બાનિયે દા'વતે ઈસ્લામી, હઝરત અસ્લામા મૌલાના અબુ બિલાલ

મુહમ્મદ ઇલ્યાસ અતાર કાદિરી ર-ઝવી دامت رزاقهم العالیہ

દીની કિતાબ યા ઈસ્લામી સબક પઢને સે કબ્લ ઝૈલ મેં દી હુઈ દુઆ
પઢ લીજિયે **إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ** જો કુછ પઢેંગે યાદ રહેગા. દુઆ યેહ હે :

اللَّهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حِكْمَتَكَ وَأَنْشُرْ عَلَيْنَا
رَحْمَتَكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

(રૂહાની હિકાયત, સ.68)

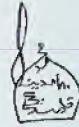
નોટ : અવ્વલ આબિર એક એક બાર દુરુદ શરીફ પઢ લીજિયે. **وَالسَّلَامُ عَلَى الْأَنْبِيَاءِ**

તાલિબે ગમે

મદીના

વ બકીઅ

વ મગિરત

13 શબ્દાલુલ મુકર્રમ 1428 હિ.

મ-દની મક્સાદ : મુઝે અપની ઓર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઈસ્લાહ કી કોશિશ કરની હે. **إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ**

નામ _____

મદ્રસા _____

દ-રજા નમ્બર _____

પતા _____

ફોન નમ્બર _____

પહલે ઘસે પઢિયે

યેહી હૈ આરઝૂ તા'લીમે કુરઆં આમ હો જાએ

તિલાવત કરના સુબહો શામ મેરા કામ હો જાએ

કુરઆને મજીદ, કુરકાને હમીદ, અલ્લાહ તઆલા કા ઐસા કલામ હૈ જો કે રુશ્દો હિદાયત ઔર ઇલ્મો હિકમત કા અનમોલ ખજાના હૈ. નબિયો મુકર્રમ, નૂરે મુજસ્સમ, રસૂલ અકરમ, શહન્શાહે બની આદમ ﷺ ને ઇશાદિ ફરમાયા : **خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ** યા'ની તુમ મેં બેહતરીન શખ્સ વોહ હૈ, જિસ ને કુરઆન કો સીખા ઔર દૂસરોં કો સિખાયા.

(صحيح البخارى، كتاب فضائل القرآن، باب خيركم.....الخ، الحديث ۲۷، ۵۰، ص ۴۳۰)

તબલીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક દા'વતે ઇસ્લામી કે તહ્ત તા'લીમે કુરઆને પાક કો આમ કરને કે લિયે અન્દરૂન વ બૈરૂને મુલક હિફઝ વ નાઝિરા કે લા તા'દાદ મદારિસ બનામ **“મદ્ર-સતુલ મદીના”** કાઈમ હૈં. પાકિસ્તાન મેં તા દમે તહરીર કમો બેશ **72,000** (બહત્તર હઝાર) મ-દની મુન્ને ઔર મ-દની મુન્નિયોં કો હિફઝ વ નાઝિરા કી મુફત તા'લીમ દી જા રહી હૈ. ઇસી તરહ મુખ્તલિફ મસાજિદ વગૈરા મેં ઉમૂમન રોઝાના બા'દ નમાઝે ઇશા હઝારહા મદ્ર-સતુલ મદીના (બરાએ બાલિગાન) કી તરકીબ હોતી હૈ જિન મેં ઇસ્લામી ભાઈ સહીહ મખારિજ સે હુરૂફ કી દુરુસ્ત અદાએગી કે સાથ કુરઆને કરીમ સીખતે, દુઆએં યાદ કરતે હૈં નીઝ નમાઝોં ઔર સુન્નતોં કી તા'લીમ મુફત હાસિલ કરતે હૈં. ઇલાવા અઝીં બ શુમૂલ પાકિસ્તાન દુન્યા કે મુખ્તલિફ મુમાલિક મેં ઘરોં કે અન્દર તકરીબન રોઝાના હઝારોં મદારિસ બનામ મદ્ર-સતુલ મદીના (બરાએ બાલિગાત) ભી કાઈમ કિયે જાતે હૈં. એક અન્દાઝે કે મુતાબિક તા દમે તહરીર ફક્ત બાબુલ મદીના (કરાચી) મેં ઇસ્લામી બહનોં કે **1317** (એક હઝાર ત્રીન સો સતરહ) મદ્રસે તકરીબન રોઝાના કાઈમ હોતે હૈં જિન મેં **12017** (બારહ હઝાર સતરહ) ઇસ્લામી બહનેં કુરઆને પાક, નમાઝ ઔર સુન્નતોં કી મુફત તા'લીમ પાર્તી ઔર દુઆએં યાદ કરતી હૈં.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ ! મદ્ર-સતુલ મદીના કે તજરિબા કાર અસાતિઝએ કિરામ ને કુરઆને પાક કો આસાન અન્દાઝ મેં સીખને કે લિયે **મ-દની કાઈદા** મુરત્તબ કિયા હૈ. “**મ-દની કાઈદા**” મેં છોટી ઔર બડી ઉમ્મ કે ત-લબા વ તાલિબાત કે લિયે તજવીદ કે બુન્યાદી કવાઈદ હત્તલ ઈમ્કાન આસાન અન્દાઝ મેં પેશ કિયે ગએ હૈં તા કે મ-દની મુન્ને, મ-દની મુન્નિયાં ઔર ઈસ્લામી ભાઈ ઔર ઈસ્લામી બહનેં આસાની સે દુરુસ્ત કુરઆને પાક પઢના સીખ જાએ. જયિદ કુર્આ હઝરાત (كَرَّمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰی) ને ઈલ્મે તજવીદ કે હવાલે સે બહુત એહતિયાત કે સાથ **મ-દની કાઈદા** પર નઝરે સાની ફરમાઈ હૈ.

મ-દની કાઈદા કે તરીકએ તદરીસ કે લિયે રહનુમાએ મુદરિસીન ભી મુરત્તબ કી ગઈ હૈ, જિસ મેં અસ્બાક પઢાને કા તરીકએ કાર તફસીલ કે સાથ બતાયા ગયા હૈ. اِنْ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ અન્કરીબ મ-દની કાઈદા કી **V.C.D.** દા’વતે ઈસ્લામી કે ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના સે જારી કી જાએગી, જિસ સે યેહ **મ-દની કાઈદા** સમઝ કર કુરઆને પાક પઢને મેં મઝીદ આસાની હોગી.

અલ્લાહ તઆલા સે દુઆ હૈ કે હમેં અમીરે અહલે સુન્નત, બાનિયે દા’વતે ઈસ્લામી, હઝરત અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ મુહમ્મદ ઇલ્યાસ અત્તાર કાદિરી ર-ઝવી دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَهُ કે અતા કદા ઈસ મ-દની મક્સદ “મુઝે અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઈસ્લાહ કી કોશિશ કરને હૈ **اِنْ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ**” કે તહ્ત અપની ઈસ્લાહ કે લિયે મ-દની ઈન્આમાત પર અમલ કરને ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઈસ્લાહ કી કોશિશ કે લિયે આશિકાને રસૂલ કે સાથ **મ-દની કાઈલોં** કા મુસાફિર બનતે રહને કી તૌફીક અતા ફરમાએ ઔર દા’વતે ઈસ્લામી કો દિન ગ્યારહવીં રાત બારહવીં તરક્કી અતા ફરમાએ.

اٰمِيْنَ بِجَاہِ النَّبِيِّ الْاَمِيْنَ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

મજલિસે મદ્ર-સતુલ મદીના (દા’વતે ઈસ્લામી)

29 ઝુલ હિજ્જતિલ હરામ 1428 હિ.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
 إِنَّا نَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ط

સબક નંબર (1) : હુરુફે મુફરિદાત

- » હુરુફે મુફરિદાત યા'ની હુરુફે તહજજી 29 છે.
- » હુરુફે મુફરિદાત કો તજવીદ વ કિરાઅત કે મુતાબિક અ-રબી લહજે મેં અદા કરે ઉર્દૂ તલ્ફકુલ સે પરહેઝ કરે યા'ની ط، ظ، ع، غ، هـ، و، ز، ح، خ، ق، ک، گ، ف، ب، ت، ث، د، ذ، ر، ل، م، ن، ی، ع، ح، ص، ض، ط، ظ، ح، ق છે.
- » ઈન 29 હુરુફ મેં સાત "7" હુરુફ એસે હે જો હર હાલત મેં પુર યા'ની મોટે પઢે જાતે હેં ઉન્હે હુરુફે મુસ્તા'લિયા કહતે હેં ઔર વોહ યેહ હેં ق، ک، ح، ص، ض، ط، ظ، ح، ق છે.
- » ડોંટોં સે સિફ ચાર હુરુફ અદા હોતે હેં. و، ب، ف، م. ઈન કે ઇલાવા બાકી હુરુફ પર હોટ ન હિલને દેં.

ا (أَلِف)	ب (بَاء)	ت (تَاء)	ث (ثَاء)	ج (جِيم)
ح (حَاء)	خ (خَاء)	د (دَال)	ذ (ذَال)	ر (رَاء)
ز (زَاء)	س (سِين)	ش (شِين)	ص (صَاد)	ض (ضَاد)
ط (طَاء)	ظ (ظَاء)	ع (عَيْن)	غ (غَيْن)	ف (فَاء)
ق (قَاء)	ک (کَاف)	ل (لَام)	م (مِيم)	ن (نُون)
و (وَاء)	ه (هَاء)	ع (هَمْزَة)	ی (يَاء)	

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اِنَّا نَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

સબક નમ્બર (2) : હુરફે મુરક્કબાત

- ❖ દો “2” યા ઇસ સે ઝાઈદ હુરફ મિલ કર એક મુરક્કબ બનતા હૈ.
- ❖ મુરક્કબ હુરફ કો મુફરિદ હુરફ કી તરહ અલગ અલગ પઢે.
- ❖ ઇસ સબક મેં ભી તલફ્ફુઝી અદાએગી કા ખાસ ખયાલ રખતે હુએ મા’રફ યા’ની અ-રબી લહજે મેં પઢે.
- ❖ જબ દો યા ઇસ સે ઝાઈદ હુરફ મિલા કર લિખે જાતે હૈં તો ઉન કી શકલ કુછ બદલ જાતી હૈ અક્સર હુરફ કા સર લિખા જાતા હૈ ઔર ધડ છોડ દિયા જાતા હૈ.
- ❖ જો હુરફ મુરક્કબ હોને કી હાલત મેં એક જૈસે લિખે જાતે હૈં ઉન કી નુક્તોં કે રદો બદલ સે પહચાન કરે.

ا	لا	لا	با	فا	تا
يا	ثا	شا	سا	فا	قا
جا	خا	حا	عا	غا	صا
ضا	طا	ظا	ما	ها	کا
لب	كب	کت	کث	کف	طب
سل	شل	صل	ضل	فل	قل
عل	غل	کل	کن	طن	ظن

جد	خد	حد	عد	غد	خذ
خز	حر	بر	ير	طر	ظر
بم	نم	تم	يم	شم	شم
لج	عج	حج	بج	بع	يغ
نص	فص	قض	بس	يس	تس
فق	قق	شق	سق	عق	حق
لك	فك	تك	كو	هو	مو
بي	تي	تي	يى	و	ئى
بة	نة	تة	ية	عط	فظ
يلب	بهم	بعد	عبد	حمد	هلك
يهب	خطف	ثمن	حسن	فئة	سخط

خلق	فلق	علق	نصر	قتل	يلج
تجد	طبع	بلغ	نفس	جنت	سئل
قسط	صفت	شمس	خشى	غير	غبر
مطر	عشر	عسر	ظلل	شكر	بسم

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اِنَّا نَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ط بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط

समक नम्बर (3) : उ-रकात

- ✽ उ-र-कत की जम्ह उ-रकात है. जभर —, जेर — और पेश — को उ-रकात कहते हैं. जभर और पेश उर्क के ठीपर जभ के जेर उर्क के नीचे होता है.
- ✽ जिस उर्क पर कोई उ-र-कत हो उसे मु-तहरिक कहते हैं.
- ✽ जभर — मुंह और आवाज को ખોલ कर, जेर — आवाज को नीचे गिरा कर और पेश — डोंटों को गोल कर के अदा करें.
- ✽ उ-रकात को बिगैर भीये बिगैर जटका दिये मा'रुफ पढ़ें.
- ✽ “اَلِف” पर कोई उ-र-कत या जज्म आ जाये तो उसे उम्मा “اُ.اُ” पढ़ें.
- ✽ “ل” पर जभर या पेश हो तो ل को पुर और “ل” के नीचे जेर हो तो “ل” को भारीक पढ़ें.

ا	اِ	اُ	ب	بِ	بُ
ت	تِ	تُ	ث	ثِ	ثُ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ط بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ط

सभक नम्बर (4)

- ❖ इस सभक को रवां पढ़ें.
- ❖ उ-रकात की दुरुस्त अदायेगी का भास जयाल रभें.
- ❖ डुरइ करीबुस्सौत या'नी मिलती जुलती आवाज वाले डुरइ में वाजेड इक करें.

ح	ح	ح	ه	ه	ه
ع	ع	ع	ء	ء	ء
ع	ع	ع	خ	خ	خ
م	م	م	ب	ب	ب
ف	ف	ف	و	و	و
ن	ن	ن	ل	ل	ل
ج	ج	ج	ر	ر	ر
ي	ي	ي	ش	ش	ش

يَا خَيْرُ

❖ सुन्नतों का पाबन्द और नेक बनने के लिये यलते फिरते पढते रहें.

(मसाईलुल कुरआन, स. 290)

ઇલ્મ કે પાંચ દ-રજાત

- ❖ (1) ખામોશી (2) તવજજોહ સે સુનના (3) જો સુના ઉસે યાદ રખના
(4) જો સીખા ઉસ પર અમલ કરના (5) જો ઇલ્મ હાસિલ હો ઉસે દૂસરોં તક પહોંચાના.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
 إِنَّا نَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ط

समक नम्बर (5) : तन्वीन

- » दो अबर =, दो अेर = और दो पेश = को तन्वीन कहते हैं। जिस हर्फ पर तन्वीन हो उसे मुनव्वन कहते हैं।
- » तन्वीन नून साकिन होता है जो कविमे के आभिर में आता है इस विये तन्वीन की आवाज नून साकिन की तरह होती है। जैसे : اِنْ = اِ, اِنْ = اِ, اِنْ = اِ
- » तन्वीन के डिजजे इस तरह करें : مِم : म, م : म, م : म, م : म
- » अबर की तन्वीन के बा'द कहीं "ا" और कहीं "ي" लिखा जाता है डिजजे करते वक्त इस का नाम न दें।

ط	ط	طا	ة	ت	تا
ذ	ذ	ذا	ز	ز	زا
ث	ث	ثا	ظ	ظ	ظا
ص	ص	صا	س	س	سا
ض	ض	ضا	د	د	دا

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
 إِنَّا نَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ط بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ط

સબક નંબર (6)

- ❧ ઈસ સબક કો હિજજે ઓર રવાં દોનોં તરીકોં સે પઢેં.
 ❧ હ-રકાત, તન્વીન ઓર તમામ હુરફ બિલ ખુસૂસ હુરફે મુસ્તા'લિયા કી દુરુસ્ત અદાએગી કા ખાસ ખયાલ રખેં.
 ❧ હિજજે ઈસ તરહ કરેં : مَلِكٌ = مَن پेशِ دہو کاف, مَلٍ = لِ جہر لام, مَ = اَہر ميم : مَلِكٌ : ઈસ તરહ કરેં :

نَزَلَ	خَلَقَ	صَدَقَ	يَدَاكَ	بَلَغَ	طَبَعَ
جَعَلَ	فَعَلَ	نَظَرَ	ذَكَرَ	كَسَبَ	إِبِلَ
رَسَلَ	صَحَفَ	ثَلَاثُ	سُدُسُ	حُرْمُ	رُبْعُ
حَدَا	خَطَفَ	مَلِكِ	تَزِدُ	تَجَدُّ	يَلِجُ
قَتَلَ	سَبَلَ	قَرِئَ	قَمَرِ	كَبِرُ	حَشِرُ
أَحَدًا	مَرَضًا	عَبَلًا	هُدًى	طَوًى	قَرًى
مَسَدٍ	ثَنِينَ	سَخَطٍ	ظَلِيلٍ	فِئَةٍ	عُنُقٍ
نَفَرٌ	صَمَدٌ	غَضَبٌ	لَعِبٌ	أَذُنٌ	كُتُبٌ

صَا	صُو	صِي	صَا	ضُو	ضِي
طَا	طُو	طِي	ظَا	ظُو	ظِي
عَا	عُو	عِي	غَا	غُو	غِي
فَا	فُو	فِي	قَا	قُو	قِي
گَا	کُو	کِي	لَا	لُو	لِي
مَا	مُو	مِي	نَا	نُو	نِي
وَا	وُو	وِي	هَا	هُو	هِي
ا	اُو	اِي	يَا	يُو	يِي

يَا عَلِيمُ

❖ 21 બાર (અવ્વલ આબિર એક બાર દુરુદ શરીફ) પઢ કર પાની પર દમ કર કે 40 રોઝ તક નહાર મુંહ પિયેં (યા પિલાએ) **إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ** (પીને વાલે કા) હાફિઝા રોશન હો જાએગા. (શ-જ-રએ આલિયા કાદિરિયા ર-ઝવિયા ઝિયાઈયા અત્તારિયા, સ. 46)

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
 إِنَّا نَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

સબક નમ્બર (8) : ખડી હ-રકાત

- ખડે ઝબર 1, ખડે ઝેર 1 અને ઉલટે પેશ 4 કો ખડી હ-રકાત કહતે છે.
- ખડી હ-રકાત હુરફે મદદા કે કાઈમ મકામ હેં ઈસ લિયે ખડી હ-રકાત કો ભી હુરફે મદદા કી તરહ એક અલિફ યા'ની દો હ-રકાત કે બરાબર ખીંચ કર પઢેં.
- ઈસ સબક મેં ભી હુરફે કરીબુરસૌત યા'ની મિલતી જુલતી આવાઝ વાલે હુરફ મેં વાઝેહ ફર્ક કરેં.

ط	ط	ط	ث	ت	ث
ذ	ذ	ذ	ز	ز	ز
ظ	ظ	ظ	ظ	ظ	ظ
ص	ص	ص	س	س	س
ض	ض	ض	د	د	د
ق	ق	ق	ك	ك	ك
ح	ح	ح	ه	ه	ه

ا-ع	ا-ع	ا-ع	ا-ع	ا-ع	ا-ع
خ	خ	خ	خ	خ	خ
ب	ب	ب	ب	ب	ب
و	و	و	و	و	و
ل	ل	ل	ل	ل	ل
ر	ر	ر	ر	ر	ر
ش	ش	ش	ش	ش	ش

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
 اِنَّا نَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ ط بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط

सभक नम्बर (9) : छुइके लीन

- » छुइके लीन दो (2) हैं और **آ** और **ا** .
- » **ا** साकिन से पहले अबर हो तो लीन होगा जैसे **جَوْ**, **آ** साकिन से पहले अबर हो तो लीन होगा जैसे **جَى**.
- » छुइके लीन को बिगैर भीये बिगैर अटका दिये नरमी से मा'इक पढ़ें.
- » **بُ**, **بِ** = **بَى** अबर **بِ** : **بَى**, **بُ** अबर **بِ** और **بُ** : **بُ**. डिज्जे ठस तरउ करें.

بُو	بَيَّ	تُو	تَيَّ	لُو	لَيَّ
جُو	جَيَّ	حُو	حَيَّ	خُو	خَيَّ
دُو	دَيَّ	ذُو	ذَيَّ	رُو	رَيَّ
زُو	زَيَّ	سُو	سَيَّ	شُو	شَيَّ
صُو	صَيَّ	ضُو	ضَيَّ	طُو	طَيَّ
ظُو	ظَيَّ	عُو	عَيَّ	غُو	غَيَّ
فُو	فَيَّ	قُو	قَيَّ	كُو	كَيَّ
لُو	لَيَّ	مُو	مَيَّ	نُو	نَيَّ
وُو	وَيَّ	هُو	هَيَّ	أُو	أَيَّ
		يُو	يَيَّ		

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
 اِنَّا نَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط

सभक नम्बर (10)

- ❖ ईस सभक को डिज्जे और रवां दोनों तरीकों से पढ़ें.
- ❖ ईस सभक में पिछले तमाम अरबाक या'नी उ-रकात, त-वीन, हुइके भद्दा, भडी उ-रकात और हुइके वीन शामिल हैं.
- ❖ ईन तमाम कवाँइद की अदाअेगी और पड़यान की पुभ्तगी के साथ साथ सिइइते लइजी का भास भयाल रभें भिल भुसूस हुइके भुस्ता'बिया.
- ❖ डिज्जे करते वक्त ईस भात का भयाल रभें के उर उई को पिछले हुइक से भिलाते जाओ. जैसे **مُؤَذِّنَةٌ** के डिज्जे ईस तरउ करे.
- ❖ **مُؤَذِّنَةٌ** = **ع** अबर **عَيْن**, **مُؤَذِّنٌ** = **فُو** पेश **فَاو** आओ, **مُؤَذِّنَةٌ** = **ع** अबर **عَيْن**, **مُؤَذِّنٌ** = **فُو** पेश **فَاو** आओ.

قَالَ	صِرَاطَ	هَذَا	ذَلِكَ	كَانُوا	قَالُوا
لَهُ	سَوْفَ	قَوْلٍ	فِيهِ	نُوحِيهِ	بِهِ
لَيْسَ	بَيْنَ	عَذَابًا	مَّتَاعًا	طَغَى	شَكُورًا
غَفُورًا	دَاوُدَ	خَوْفٍ	يَوْمٍ	قِيلَ	حِيلَ
رُسُلِهِ	رَسُولِهِ	إِلَيْهِ	عَلَيْهِ	صَوَابًا	مَا بَأْ
صَلَاةً	زَكَاةً	رَّسُولٍ	مَّحْفُوظٍ	مَّقَامَهُ	خِتَهُ

لَوْحٍ حَوْلٍ دَيْنٍ بَشِيرٍ قَوْمِهِ هَدَيْنَا

بَيْنَنَا زَاهِدِينَ رَاكِعُونَ عِيسَى مُوسَى صُدُورٍ

أَوَى قَوْلًا قَوْمًا مِيقَاتًا مِنْيرًا شَيْءٍ

شَيْئًا هَرُونَ سُلَيْمَانَ شُهُودٌ قُعُودٌ وَدُودٌ

يَوْمَيْنِ مَوْعِدُهُ كَرِيمٍ وَكِيلٍ نُورِهِ أَرَأَيْتَ

أَفَرَأَيْتَ مَوْعِظَةً مَوْضُوعَةً مَوْعِدَةً سَمِيعٌ عَزِيزٌ

يَدِيهِ حَيْثُ غَيْبُ سَمَوَاتٍ كَلِمَتٍ لَشَيْءٍ

قُرْشٍ بَالِيتًا مَهْدًا عِلْمٌ كِتَابٌ سَلَامٌ

أَوْذَيْنَا أَوْتَيْنَا أَوْحَيْنَا نُوحِيهَا التَّوْنِي أَمْنَوَانِي

تُدِيرُونَهَا فَلَا تَمِيلُوا مَا خَلَقْتُونِي فَلَا تَلُومُونِي وَلَا يُحِيطُونَ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

सबक नम्बर (11) : सुकून (जज़्म)

- » જેસા કે આપ પીછે પઢ ચુકે હેં ઈસ અલામત “**و**” કો જઝ્મ કહતે હેં, જિસ હર્ફ પર જઝ્મ હો ઉસે સાકિન કહતે હેં.
- » જઝ્મ વાલા હર્ફ અપને સે પહલે મુ-તહરિફ હર્ફ સે મિલ કર પઢા જાતા હે.
- » હમ્લએ સાકિના (**أ، ع**) કો હમેશા ઝટકા દે કર પઢેં.
- » હુરફે કલ્કલા પાંચ હેં **د، ج، ب، ط، ق** ઈન કા મજમૂઆ **قُطْبُ جَدِّ** હે.
- » કલ્કલા કે મા'ના જુમ્બિશ ઓર હ-ર-કત કે હેં ઈન હુરફ કે અદા કરતે વક્ત મખરજ મેં જુમ્બિશ સી હો જિસ કી વજહ સે આવાઝ લૌટતી હુઈ નિકલે.
- » જબ હુરફે કલ્કલા સાકિન હોં તો ઉન મેં કલ્કલા ખૂબ ઝાહિર હોગા.
- » ઈસ સબક મેં હુરફે કલ્કલા વ હમ્લએ સાકિના કી અદાએગી કા ખાસ ખયાલ રખેં ઓર મિલતી જુલતી આવાઝ વાલે હુરફ મેં વાઝેહ ફર્ક કરેં.

اُٹ	اِٹ	اَٹ	اُٹ	اِٹ	اَٹ
اُذ	اِذ	اَذ	اُز	اِز	اَز
اُٹ	اِٹ	اَٹ	اُظ	اِظ	اَظ
اُص	اِص	اَص	اُس	اِص	اَص
اُض	اِض	اَض	اُد	اِد	اَद

اَلْ اِلْ اُلْ اَقْ اِقْ اُقْ

اَهْ اِهْ اُھْ اَحْ اِحْ اُحْ

اَعْ اِءْ اُءْ اَعْ اِعْ اُعْ

اَخْ اِخْ اُخْ اَعْ اِعْ اُعْ

اَبْ اِبْ اُبْ اَمْ اِمْ اُمْ

اَوْ اَوْ اَفْ اِفْ اُفْ

و ساکن سے پہلے
اُعر نہیں آتا

اَلْ اِلْ اُلْ اَنْ اِنْ اُنْ

اَرْ اِرْ اُرْ اَجْ اِجْ اُجْ

اَشْ اِشْ اُشْ اِیْ اِیْ اُیْ

و ساکن سے پہلے
پہلے نہیں آتا

مَشَق

قُلْ اِنْ عَنِ مَنْ بَلْ

لَمْ	كَمْ	هَمْ	ذُقْ	قَدْ
إِصْطَبِرْ	مُسْتَظِرْ	فَاغْفِرْ	أَعِينْ	أَعْنَابًا
زَجَرَةٌ	نُطْقَةٍ	مُدْهِنُونَ	أَبْوَابًا	فَاذْهَبْ
يُقْرِضْ	يُغْنِيْ	تَجْرِيْ	جَمْعًا	فَتَحْ
مُؤْمِنِينَ	مُؤْمِنُونَ	يُؤْمِنُونَ	مُؤَصَّدَةٌ	إِقْرَأْ
شَانُ	كَاسًا	بِئْسَ	يَشَا	نَشَا
إِثْمٌ	يَبْجَثُ	أَحْيَا	أُخْرَى	إِذْهَبْ
أَشْدُدْ	إِرْكَبْ	حُشِرْتُ	نُشِرْتُ	أَحْضَرْتُ
طَمِسَتْ	فُرِجَتْ	نُسِفَتْ	يُظْلَمُونَ	يُظْهَرُ
إَصْدِرْ	بَيْنَكُمْ	بَيْنَهُمْ	فَضْلِكَ	عَلَيْهِمْ
أَعْمَالَهُمْ	أَعْمَالَكُمْ	أَيْدِيَهُمْ	يَسْتَبْدِلْ	يَسْتَفْتِحُونَ

સબક નંબર (12): નૂન સાકિન ઓર તન્વીન (ઇઝહાર, ઇષ્કા)

❖ (1) धातु : नून साकिन या तन्वीन के आ'ह धुड़के उल्की में से कोई ईई आ जाये तो धातु धातु या'नी नून साकिन और तन्वीन में गुन्ना नही करेगे. धुड़के उल्की छ "6" हैं और वोड येड हैं:

❖ (2) **ਘੜਾ :** ਨੂਨ ਸਾਕਿਨ ਯਾ ਤਜਵੀਨ ਦੇ ਆ'ਵ ਝੁੜਕੇ ਈਝਾ ਮੇਂ ਸੇ ਕੋਈ ਢਕ ਆ ਜਾਏ ਤੋ ਈਝਾ ਕਰੇਂ ਯਾ'ਨੀ ਨੂਨ ਸਾਕਿਨ ਔਰ ਤਜਵੀਨ ਮੇਂ ਗੁੰਨਾ ਕਰ ਕੇ ਪਛੇਂ. ਝੁੜਕੇ ਈਝਾ ਪਛਰਹ 15 ਹੈਂ ਔਰ ਵੋਹ ਧੇਢ ਹੈਂ

નોટ : ઇદગામ ઓર ઇક્લાબ કે કાઈદે સબક નમ્બર 14 મેં મૌજૂદ હૈં.

مِنْ كُتُبٍ يَلْتُزِنُ مِنْهُمْ أُنْعِمْتَ

وَأَنحَرْ	فَسَيُغْضُونَ	وَالْمُنْخَنَقَةُ	أَنْتَ
تَنْسُونَ	نُنَشِّرُهَا	يَنْصُرُونَ	مَنْصُودٍ
يَنْطِقُونَ	أَنْظُرْ	أَنْفُسِكُمْ	يَنْقُضُونَ
مِنْكُمْ	عَذَابًا إِلَيْهَا	خَيْرٌ تَجِدُوهُ	عَدْنٍ تَجْرِي
بَلَدًا أَمِنًا	قَوْلًا ثَقِيلًا	شِهَابٍ ثَاقِبٍ	
نُوحًا هَدَيْنَا	فَصَبْرٌ جَمِيلٌ	خَلْقٍ جَدِيدٍ	
جُرْفٍ هَارٍ	كَأَسَادٍ هَاقًا	بَخْسٍ دَرَاهِمَ	
سَمِيعٌ عَلِيمٌ	سِرَاعًا ذَلِكْ	يَتَّبِعُ ذَا مَقْرَبَةٍ	
خَلْقٍ عَظِيمٍ	صَعِيدًا زَلَقًا	يَوْمَئِذٍ زُرْقًا	
قَرْضًا حَسَنًا	قَوْلًا سَدِيدًا	بِقَلْبٍ سَلِيمٍ	
مُلْكٍ حَسَابِيَةٍ	بِأَسٍ شَدِيدٍ	عَذَابٍ شَدِيدٍ	

رِجَالٌ صَدَقُوا

عَمَلًا صَالِحًا

تَوَمَّا غَيْرُكُمْ

مُسْفِرَةٌ ضَاحِكَةٌ

عَذَابًا ضَعْفًا

قَلِيلَةً غَلَبَتْ

سَمَوَاتٍ طِبَاقًا

سَبْحًا طَوِيلًا

عَلِيمٌ خَبِيرٌ

نَفْسٍ ظَلَمَتْ

سَحَابٍ ظَلَمَتْ

رَفَرٍ خُضِرَ

ثَنَاءً قَلِيلًا

سُبُلًا فِجَاجًا

تَوَمَّا فَاسِقِينَ

كَرَامًا كَاتِبِينَ

رَسُولٍ كَرِيمٍ

فَتَحٌ قَرِيبٌ

يَا سَمِيعُ

100 બાર રોઝાના જો પઢે ઓર ઇસ દોરાન ગુફત-ગૂ ન કરે
ઓર પઢ કર દુઆ માંગે.

إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ જો માંગેગા પાએગા.

(40 રૂહાની ઇલાજ, સ. 7)

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
 إِنَّا نَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ط بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ط

सभक नम्बर (13) : तशदीद

- ❖ तीन दन्दान “ا” वाली शकल को तशदीद कहते हैं। जिस उर्दू पर तशदीद हो उसे मुशदद कहते हैं।
- ❖ मुशदद उर्दू को दो भर्तबा पढ़ें एक भर्तबा अपने से पहले वाले मु-तलर्रिक उर्दू से मिला कर और दूसरी भर्तबा भुद अपनी उ-र-कत के मुताबिक जरा रुक कर।
- ❖ नून मुशदद और भीम मुशदद में हमेशा गुन्ना होता है गुन्ना के मा'ना नाक में आवाज ले जाना है गुन्ना की भिकदार एक अलिफ के बराबर है
- ❖ जब डुर्रके कल्कला मुशदद हो तो उन्हें जभाव के साथ अदा करते हुअे कल्कला करेंगे।
- ❖ पहला उर्दू मु-तलर्रिक, दूसरा उर्दू साकिन और तीसरा उर्दू मुशदद हो तो अक्सर भर्तबा (हमेशा नहीं) साकिन उर्दू को छोड देंगे और मु-तलर्रिक उर्दू को मुशदद उर्दू से मिला कर पढ़ेंगे जैसे عَبَّشْر (को عَبَّشْر पढ़ेंगे)
- ❖ इस सभक में तशदीद की मश्क के साथ साथ डुर्रके करीबुस्सौत या'नी मिलती जुलती आवाज वाले डुर्रके में वाजेड डर्क करे।

اَٹ	اِٹ	اُٹ	اُٹ	اِٹ	اَٹ
اُڈ	اِڈ	اُڈ	اُڈ	اِڈ	اَڈ
اُظ	اِظ	اُظ	اُظ	اِظ	اَظ
اُص	اِص	اُص	اُص	اِص	اَص
اُض	اِض	اُض	اُض	اِض	اَض
اُک	اِک	اُک	اُک	اِک	اَک

أَهْ	إَهْ	أَهْ	أَهْ	أَحْ	أَحْ
أَعْ	إَعْ	أَعْ	أَعْ	أَخْ	أَخْ
أَبْ	إَبْ	أَبْ	أَبْ	أَمْ	أَمْ
أَوْ	إَوْ	أَوْ	أَوْ	إَفْ	إَفْ
أَلْ	إَلْ	أَلْ	أَلْ	إَنَّ	إَنَّ
أَزْ	إَزْ	أَزْ	أَزْ	أَجْ	أَجْ
أَشْ	إَشْ	أَشْ	أَشْ	إِئْ	إِئْ
رَبْ	رِبْ	رَبْ	رَبْ	إِنَّا	إِنَّا
مَنَا	مِنْ	مَنَا	مَنَا	حَبْ	حَبْ
وَالْتَيْنِ	بِالتَّقْوَى	الثَّاقِبُ	بِجَا	فِي الْحَبِجِ	شَحْ
مُسَخَّرَاتِ	صَدَقْ	تَصَدَّى	الذَّجَاتِ	مِنَ الدَّامِعِ	وَالذَّكِرَيْنِ
الرَّحْمَنِ	نَزَلَ	فَسُيِّرَتْ	وَالشَّمْسِ	نَقُصْ	وَالصَّالِحِينَ
فَضَلْنَا	وَالضُّحَى	وَالظُّورِ	وَالظَّيْرِ	الطَّلَاقُ	وَالظَّاهِرُ
لِلظَّالِمِينَ	سُعْرَتْ	يُوفَ	حَقَّتْ	حَقُّ	رَكَبَتْكَ
وَالَّذِينَ	مِمَّا	أُمَّةٍ	فَأَمَّهُ	مُسَمَّى	جَنَّتِ

مِنْ مَشْهَدٍ	مِنْ مِثْلِهِ	مِنْ نَصِيرٍ	مِنْ نُظْفَةٍ
مِنْ رَبِّكَ	مِنْ رَبِّهِمْ	مِنْ لَدُنْهُ	يَكُنْ لَهُ
كِتَابًا يَلْقَاهُ	رَجُلٌ يَسْعَى	هُدًى وَذِكْرَى	وُجُوهًا لَّوْ مَبْدِ
بِرَحْمَةٍ مِنْهُ	سِرَاجًا مُنِيرًا	حِطَّةً نَغْفِرُ لَكُمْ	خَلَقَ نَعِيدُهُ
مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ	رَوْفٌ رَحِيمٌ	مُصَدِّقًا لَهَا	وَيْلٌ لِّكُلِّ
مِنْ بَعْدٍ	مِنْ بَقْلِهَا	أَنْبَهُهُمْ	لَيُنْبَذَنَّ
قَوْلًا بَلِيغًا	خَيْرًا أَبْصِرًا	جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ	كِرَامٍ بَرَرَةٍ
حُلْ بِهَذَا		صَمًّا بَكُمْ	

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
 إِنَّا نَعُدُّ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ط بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ط

समक नमर (15) : भीम साकिन के कवाँए

» भीम साकिन के तीन अर्धे हैं. (1) छद्गामे श-इवी (2) छद्गामे श-इवी (3) छद्गामे श-इवी

» (1) छद्गामे श-इवी : ॐ साकिन के बा'द दूसरी ॐ आ जाअे तो ॐ साकिन में छद्गामे श-इवी छोगा या'नी गुन्ना करेंगे.

» (2) छद्गामे श-इवी : ॐ साकिन के बा'द उई ॐ आ जाअे तो ॐ साकिन में छद्गामे श-इवी छोगा या'नी गुन्ना करेंगे.

» (3) छद्गामे श-इवी : ॐ साकिन के बा'द उई ॐ और ॐ के छद्गामे श-इवी ॐ आ जाअे तो ॐ साकिन में

छद्गामे श-इवी छोगा या'नी गुन्ना नही करेंगे.

هُمُ فِيهَا	كُنْتُمْ بِهِ	الْمَرَّةَ	أَنْتُمْ مُظْلِمُونَ
أَمْضَى	تَأْتِيهِمْ بَآيَاتٍ	وَالْأَمْرُ	وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ
وَأَمْطَرْنَا	عَلَيْكُمْ بِكَيْلٍ	لَمْ يَلِدْ	أَتَيْتَكُمْ مِنْ كُتُبٍ
الْمَنْ شَرَحَ	تَرْفِيهِمْ بِحِجَارَةٍ	لَكُمْ دِينَكُمْ	فَهُمْ مُقَبَحُونَ
أَمْ صَبَرْنَا	وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ	وَخَلَقْنَاكُمْ أَزْوَاجًا	وَهُمْ مُعْرِضُونَ
عَلَيْهِمْ غَضَبٌ	بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ	ذَلِكَ قَوْلُكُمْ	لَهُمْ مِنَ الْحُسْنَى

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اِنَّا نَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ط بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط

સબક નંબર (16) : તફ્હીમ v તરકીક

- » તફ્હીમ કે મા'ના હર્ફ કો પુર યા'ની મોટા પઢના ઓર તરકીક કે મા'ના હર્ફ કો બારીક પઢના હે.
- » ત્રીન હુરફ **تَ، لَامٌ، اَيٌّ** કભી પુર યા'ની મોટે ઓર કભી બારીક પઢે જાતે હે.
- » **اَيٌّ** : અલિફ સે પહલે અગર પુર હર્ફ આ જાએ તો અલિફ કો પુર ઓર બારીક હર્ફ આ જાએ તો અલિફ કો બારીક પઢે.
- » **لَامٌ** : ઇસ્મે જલાલત (عَزَّوَجَلَّ) **اَللّٰهُ** કે **لَامٌ** સે પહલે હર્ફ પર ઝબર યા પેશ હો તો ઇસ્મે જલાલત (عَزَّوَجَلَّ) **اَللّٰهُ** કે **لَامٌ** કો પુર પઢે ઓર ઇસ્મે જલાલત (عَزَّوَجَلَّ) **اَللّٰهُ** કે **لَامٌ** સે પહલે હર્ફ કે નીચે ઝેર હો તો ઇસ્મે જલાલત (عَزَّوَجَلَّ) **اَللّٰهُ** કે **لَامٌ** કો બારીક પઢે.
- » ઇસ્મે જલાલત (عَزَّوَجَلَّ) **اَللّٰهُ** કે ઇલાવા બાકી તમામ **لَامٌ** બારીક પઢે.
- » **تَ** કો પુર પઢને કી સૂરતે : **تَ** પર ઝબર યા પેશ હો **تَ** પર હો ઝબર યા હો પેશ હો, **تَ** પર ખડા ઝબર હો,

۱۵ સાકિન સે પહલે હર્ફ પર ઝબર યા પેશ હો, ۱۵ સાકિન સે પહલે આરિઝી ઝેર હો, ۱۵ સાકિન સે પહલે ઝેર દૂસરે કલિમે મેં હો, ۱۵ સાકિન કે બા'દ હુરફે મુસ્તા'લિયા મેં સે કોઈ હર્ફ ઇસી કલિમે મેં હો.

» ۱۵ કો બારીક પઢને કી સૂરતે : ۱۵ કે નીચે ઝેર યા દો ઝેર હો, ۱۵ સાકિન સે પહલે ઝેરે અસ્વી ઇસી કલિમે મેં હો, ۱۵ સાકિન સે પહલે ۱۵ સાકિના હો.

» આરિઝી હ-ર-કત : કુરઆને પાક મેં બા'ઝ કલિમાત અલિફ સે શુરૂઅ હોતે હેં ઓર અલિફ પર કોઈ હ-ર-કત નહીં હોતી ઉન અલિફ પર જો ભી હ-ર-કત લગા કર પઢેંગે વોહ હ-ર-કત આરિઝી હોગી જેસે ۱۵ કે અલિફ કે નીચે ઝેરે આરિઝી હે.

નોટ : એક હી કલિમે મેં ۱۵ સાકિન સે પહલે ઝેરે અસ્વી હો ઓર ઉસ કે બા'દ હર્ફે મુસ્તા'લિયા હો તો ۱۵ સાકિન કો પુર પઢેંગે જેસે مَصَادِر

مَقَارًا	مَالًا	كَانَ	سِرَاجًا	صِرَاطًا	قَالَ
طَاعِمٍ	غَاسِقٍ	عَابِدٌ	خَالِدًا	تَابُوا	طَالِبٌ
مِنَ اللَّهِ	هُوَ اللَّهُ	إِنَّ اللَّهَ	قَالَ اللَّهُ	وَاللَّهُ	اللَّهُ
بِسْمِ اللَّهِ	بِاللَّهِ	لِلَّهِ	قَالُوا اللَّهُمَّ	رَضِيَ اللَّهُ	رَسُولُ اللَّهِ
صَلَاةً	عَلَى	إِنَّ الَّذِينَ	إِلَّا الَّذِينَ	مَاوَلَهُمْ	قُلِ اللَّهُمَّ
أَجْرٌ	أَجْرًا	أَكْثَرُ	رَزَقُوا	أَلَمْ تَرَ	رَجُلٌ
إِرْجِعْ	يُرْزَقُونَ	تُرْجِعُونَ	أَمْ صَبَرْنَا	عَرْشُ	إِنْبِرَاهِيمَ
إِنْ أَرْتَبْتُمْ	رَبِّ أَرْجِعُونِ	رَبِّ أَرْحَمَهُمَا	أَرْكَعُوا	أَرْجِعْنِي	أَرْجِعُوا
وَالنَّهَارِ	فِي قِرْطَاسٍ	مِزْصَادٍ	فِرْقَةٍ	كُلُّ فِرْقٍ	أَمْ أَرْتَابُوا
نَذِيرٌ	خَيْرٌ	فَمَنْ أَنْذِرْ	فَأَصْبِرْ	أَمْرٍ	رِجَالٌ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ط

સબક નંબર (17) : મદાત

- મદ કે મા'ના દરાઝ કરના ઓર ખીંચના હે. મદ કે દો સબબ હૈં (1) હમ્ઝા (2) સુકૂન
- મદ કી છ અકસામ હૈં. (1) મદે મુતસિલ (2) મદે મુન્ફસિલ (3) મદે લાઝિમ (4) મદે લીન લાઝિમ (5) મદે આરિઝ (6) મદે લીન આરિઝ
- (1) મદે મુતસિલ : હુરફે મદા કે બા'દ હમ્ઝા ઉસી કલિમે મેં હો તો મદે મુતસિલ હોગા. જેસે جَاءَ
- (2) મદે મુન્ફસિલ : હુરફે મદા કે બા'દ હમ્ઝા દૂસરે કલિમે મેં હો તો મદે મુન્ફસિલ હોગા. જેસે اِنْفُسِكَ
- મદે મુતસિલ ઓર મદે મુન્ફસિલ કો દો, ઢાઈ યા ચાર અલિફ તક ખીંચ કર પઢેં.
- (3) મદે લાઝિમ : હુરફે મદા કે બા'દ સુકૂને અસલી (و , ا) હો તો મદે લાઝિમ હોગા. જેસે جَانْ
- (4) મદે લીન લાઝિમ : હુરફે લીન કે બા'દ સુકૂને અસલી (و) હો તો મદે લીન લાઝિમ હોગા. જેસે عَيْنْ
- મદે લાઝિમ ઓર મદે લીન લાઝિમ કો ત્રીન, ચાર યા પાંચ અલિફ તક ખીંચ કર પઢેં.
- (5) મદે આરિઝ : હુરફે મદા કે બા'દ આરિઝી સુકૂન હો (યા'ની વક્ફ કી વજહ સે કોઈ હર્ફ સાકિન હો જાએ) તો મદે આરિઝ હોગા. જેસે مُسْلِمُونَ
- (6) મદે લીન આરિઝ : હુરફે લીન કે બા'દ આરિઝી સુકૂન હો (યા'ની વક્ફ કી વજહ સે કોઈ હર્ફ સાકિન હો જાએ) તો મદે લીન આરિઝ હોગા. જેસે شَقَاتَيْنْ
- મદે આરિઝ ઓર મદે લીન આરિઝ કો ત્રીન અલિફ તક ખીંચ કર પઢેં.
- મદાત કે હિજજે ઈસ તરહ કરે જેસે جَائِي : جِي = ખબર مزه , جِي = જી = જમી : جَائِي
- ضَالَّ = لَا ખબર لَا , ضَالَّ = ضَال = ضَالَّ = ضَالَّ

جَاءَ	جَائِي	وَالْحَمْدُ	سَيِّئَتْ	أُولِيَاكَ	حَدَاتِي
قُدْرَةِ	أُولِيَاءِ	بِمَا أُنْزِلَ	وَالْوَأَمْنَا	يَا رِضْ	هَوَاكِ

يٰٓبَنِي إِسْرَآئِيلَ	ضَالًا	ذَابَةً	الْأُنَّ	الذَّكَّرَيْنِ
جَانُّ	مُدْهَامَتَيْنِ	أَتَحْجَوْنِي	كَافَّةً	الْحَاقَّةُ
حَاجُّوكَ	وَحَاجَّةُ	تَحْضُونُ	يُحَادِّثُونَ	أَنْ يَتَمَاسَا
يَاوَلِي الْأَبَابِ	يَتَسَاءَلُونَ	رَبِّ الْعَالَمِينَ	خَوْفٍ	قُرَيْشٍ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
 إِنَّا نَعُدُّ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ط بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ط

समक नम्बर (18) : छुर्के मुक्तआत

- ❖ छुर्के मुक्तआत कुरआने पाक की भा'ल सूरतों के शुरुअ में आते हैं.
- ❖ छन छुर्क को मुकरिद छुर्क की तरह अलग अलग छस तरह पढ़े के मदात की भिकदार पूरी अदा हो नीअ छफ्फा व छदगाम आने की सूरत में गुन्ना ली करें.
- ❖ أَلِفْ لَامٍ وَمِيمٌ ۝ اللَّهُ ۝ فَكَفَّ (2) أَلِفْ لَامٍ وَمِيمٌ اللَّهُ ۝ فَكَّ (1) वस्ल को पढने के दो तरीके हैं

صَّ	قَّ	نَّ	طَه
صَادَّ	قَاف	نُون	طَاهَا
يِسْ	طِسْ	حَمْ	الرَّ
يَاسِيْنَ	طَاسِيْنَ	حَامِيْم	أَلِفْ لَامٍ رَا
الْمَ	الْمَزْ	حَمْ	عَسَقْ
أَلِفْ لَامٍ وَمِيمٌ	أَلِفْ لَامٍ وَمِيمٌ رَا	حَامِيْم	عَيْنَ سِيْنَ قَاف

» ઈન છ કલિમાત મેં ઈસ નિશાન “O” વાલે અલિફ કો વસ્લ મેં ન પહેં લેકિન વક્ફ મેં પહેં.

اَنَا (હર જગહ)	قَوَائِدُ (૫૭૯)	السَّبِيلَا (૧૨) الاحزاب	الرَّسُولَا (૨૨) الاحزاب	الظُّنُونَا (૧) الاحزاب	لِكِنَّا (૧૦) الکہف
-------------------	--------------------	-----------------------------	-----------------------------	----------------------------	------------------------

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

સબક નમ્બર (20): મુ-તફરિક કવાઈદ

» ઇઝહારે મુત્લક : ઈન ચાર કલિમાત મેં નૂન સાકિન કે બા'દ હુરફે યર-મલૂન એક કલિમે મેં આને કી વજહ સે ઈદગામ નહીં બલકે ઈઝહારે મુત્લક હોગા ઈસ લિયે ઈન ચારોં કલિમાત મેં ગુન્ના ન કરે.

قِنَوَائِ	صِنَوَائِ	بُنَيَائِ	دُنَيَا
-----------	-----------	-----------	---------

» સક્તા : આવાઝ રોક કર સાંસ લિયે બિગૈર આગે પઢને કો સક્તા કહતે હેં યા'ની આવાઝ રુક જાએ ઓર સાંસ જારી રહે. ઈન ચાર કલિમાત મેં સક્તા વાજિબ હે. સક્તા કા હુકમ યેહ હે કે મુ-તફરિક કો સાકિન કિયા જાએ ઓર દો ઝબર કો અલિફ સે બદલ કર પઢા જાએ.

عَوَجَاءَةٍ قَيِّمًا (૧૦) الکہف	مِنْ مَرْقَدِنَا هَذَا (૨૩) یس	كَلَابِلَ سَرَانِ (૩૦) المطففين	وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ (૨૧) القيمة
------------------------------------	-----------------------------------	------------------------------------	-----------------------------------

» سِيَّ : કુરઆને પાક મેં ચાર કલિમાત سے લિખે જાતે હેં ઓર سَاء પર બારીક سِيَّ ભી લિખા હોતા હે ઈન કે પઢને કી તફસીલ ઈસ તરહ હે : (1) ઓર (2) મેં સર્ફ س પહેં, (3) મેં س ઓર س દોનોં પઢના જાઈઝ હે, (4) મેં સર્ફ س પહેં.

بِصَّيْطِرٍ (૩૦) الغاشية	أَمْهُمْ الْمَصَّيْطِرُونَ (૨૮) الطور	بَصْطَةً (૮) الاعراف	يَبْصُطُ (૨) البقرة
-----------------------------	--	-------------------------	------------------------

❧ **तस्दील** : तस्दील के मा'ना हैं नरमी करना या'नी दूसरे उम्मा को नरमी के साथ पढ़ें. कुरआने पाक में सिर्फ़ अक़ कलिमे में तस्दील वाजिब है.

❧ **छमावाह** : ज़बर को ज़ेर की तरफ़ और **الف** को **يا** की तरफ़ भाँवल कर के पढ़ने को छमावाल कहते हैं. छमावाल की **را** को उर्दू के लफ़्ज़ कतरे की **را** की तरफ़ पढ़ें या'नी **ری** नहीं बल्कि **رے** पढ़ें.

❧ छमावाल के डिज़े छस तरफ़ करें **ميم** ज़बर = **مَعْرَافَة**, छमावाल वाली **رے** = **مَجْرَها** **عَالِف**, **مَجْرَها** = **مَجْرَها** **عَالِف**, **مَجْرَها** = **مَجْرَها** **عَالِف**.

❧ **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** छस कलिमे में **ب** से पहले और **م** के आ'द दोनों **الف** न पढ़ें बल्कि **م** को ज़ेर दे कर पढ़ें.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

प २२, الحجرات ॥

مَجْرَها

प १२, هود ॥

عَالِف

प २३, حم السجده ॥

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ط

सभक नम्बर (21) : वक्फ़

❧ **वक्फ़** : वक्फ़ के मा'ना ठहरने और रुकने के हैं. या'नी जिस कलिमे पर वक्फ़ करें तो उस कलिमे के आबिरी छई पर आवाज़ और सांस दोनों को अत्म कर दें.

❧ कलिमे के आबिरी छई पर ज़बर, ज़ेर, पेश, दो ज़ेर, दो पेश, ज़ा ज़ेर, उलटा पेश छो तो उस छई को वक्फ़ में साकिन कर दें.

❧ कलिमे के आबिरी छई पर दो ज़बर छो तो उन्हें वक्फ़ में अविक़ से बढल दें.

❧ कलिमे के आबिरी में गोब **ط** **و** पर ज़वाह को छई ली छ-र-कत छो या तन्वीन उसे वक्फ़ में **ه** साकिन से बढल दें.

❧ ज़ा ज़बर, दुर्क़ मदा और साकिन छई वक्फ़ में तब्दील नहीं छोते.

❧ मुशदद छई पर वक्फ़ की सूरत में तश्दीद आकी रभें मगर छ-र-कत को आडिर न छोने दें.

❧ **नून कुल्नी** : तन्वीन के आ'द उम्माओ वस्ली आ ज़ाओ तो वस्ल में उम्माओ वस्ली को गिराते छुओ तन्वीन के नून साकिन को

ઝેર દે કર એક છોટા સા નૂન લિખ દિયા જાતા હે ઇસે નૂન કુત્તી કહતે હે.

➤ અલામાતે વક્ફ : ચન્દ અલામાતે વક્ફ કી તફસીલ દર્જે ઝેલ હે.

➤ ○ : યેહ વક્ફે તામ ઓર આયત મુક્કમલ હોને કી અલામાત હે યહાં ઠહરના ચાહિયે.

➤ م : યેહ વક્ફે લાઝિમ કી અલામાત હે યહાં ઝરૂર ઠહરના ચાહિયે.

➤ ط : યે વક્ફે મુત્લક કી અલામાત હે યહાં ઠહરના બેહતર હે.

➤ ج : યેહ વક્ફે જાઈઝ કી અલામાત હે યહાં ઠહરના બેહતર ઓર ન ઠહરના ભી જાઈઝ હે.

➤ ز : યેહ વક્ફે મુજબ્બઝ કી અલામાત હે યહાં ઠહરના જાઈઝ મગર ન ઠહરના બેહતર હે.

➤ ص : યેહ વક્ફે મુરખ્ખસ કી અલામાત હે યહાં મિલા કર પઢના ચાહિયે.

➤ لا : અગર આયત કે ઊપર ○ લિખા હો તો ઠહરને ઓર ન ઠહરને મેં ઇખ્તિલાફ હે આયત કે ઇલાવા لا લિખા હો તો ન ઠહરે.

➤ છઆદા : વક્ફ કરને કે બા'દ પીછે સે મિલા કર પઢને કો ઇઆદા કહતે હે.

بِالْحَقِّ بِالْحَقِّ	شَفَتَيْنِ شَفَتَيْنِ	فِيهِ فِيهِ	مُسْتَقِيمٍ مُسْتَقِيمٍ	نَادِمِينَ نَادِمِينَ	صَادِقِينَ صَادِقِينَ
قِسْطٍ قِسْطٍ	شَيْءٍ شَيْءٍ	شَهْرٍ شَهْرٍ	مِنْ قَبْلُ مِنْ قَبْلُ	يَشَاءُ يَشَاءُ	نَسْتَعِينُ نَسْتَعِينُ
بِأَمْرِ بِأَمْرِ	عِبَادَةٍ عِبَادَةٍ	بِهِ بِهِ	بَرٍّ بَرٍّ	قَدِيرٍ قَدِيرٍ	لَهُ لَهُ
نَبِيًّا نَبِيًّا	عِلْمًا عِلْمًا	أَلْفَا أَلْفَا	مَوَازِيئُهُ مَوَازِيئُهُ	أَخْلَدَهُ أَخْلَدَهُ	رَبِّهِ رَبِّهِ

قُوَّةٌ قُوَّةٌ رَقَبَةٌ رَقَبَةٌ جَارِيَةٌ جَارِيَةٌ وَتَوَلَّى وَتَوَلَّى مِنْ الْأُولَى مِنْ الْأُولَى فَتَرَضَى فَتَرَضَى

وَالْحَزَنُ وَالْحَزَنُ فَارْقَبْ فَارْقَبْ فَحَدِّثْ فَحَدِّثْ فِيهَا فِيهَا تَهْتَدُوا تَهْتَدُوا قَوْلِي قَوْلِي

خَيْرًا الْوَصِيَّةُ خَيْرًا الْوَصِيَّةُ شَيْبًا شَيْبًا شَيْبًا شَيْبًا مَنِيبٌ مَنِيبٌ اَدْخُلُوهَا اَدْخُلُوهَا

مُبِينٌ مُبِينٌ قَدِيرٌ قَدِيرٌ خَيْرًا الَّذِي خَيْرًا الَّذِي اَقْتُلُوا اَقْتُلُوا

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

સબક નંબર (22) : નમાઝ

- ❖ ઇસ સબક કો હિજજે ઓર રવાં દોનોં તરીકોં સે પઢેં.
- ❖ ઇસ સબક મેં ભી પિછલે તમામ અરબાક કે કવાઈદ ઓર હુરૂફ કી અદાએગી કા ખાસ ખયાલ રખેં બિલ ખુસૂસ હુરૂફે કરીખુસૂસ ત યા'ની મિલતી જુલતી આવાઝ વાલે હુરૂફ મેં વાઝેહ ફર્ક કરેં.
- ❖ યાદ રખિયે ! ઇન હુરૂફ મેં ફર્ક ન કરને કી વજહ સે અગર મા'ના ફાસિદ હો ગયે તો નમાઝ ન હોગી.

❖ તકબીરે તહરીમા : اللَّهُ أَكْبَرُ

❖ સના : سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ

❖ તઅવુઝ : أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

❧ तस्मिन् ऋषिः : بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

❧ सू-रतुल इतिहासः :

لِلْحَمْدِ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝ مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ۝
إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۝ اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۝ صِرَاطَ الَّذِينَ
أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ۚ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ۝ آمِينَ

❧ सू-रतुल अन्वयः : بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝

❧ तस्मिन् ऋषिः : सुबहन् रीतिः

❧ तस्मिन् ऋषिः : समेकः

❧ तस्मिन् ऋषिः : रत्नः

❧ तस्मिन् ऋषिः : सुबहन् रीतिः

❧ तस्मिन् ऋषिः :
الشَّحِيَّاتِ لِلَّهِ وَالصَّالَوَاتِ وَالطَّيِّبَاتِ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ
وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ۝ السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ ۝
أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ۝

﴿ ६३६ ध्याहीम : اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ
عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰى اٰلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَبِيْدٌ مَّجِيْدٌ ۝ اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ
وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰى اٰلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَبِيْدٌ مَّجِيْدٌ ۝

﴿ ६३७ भासूरा : اَللّٰهُمَّ رَبِّ اجْعَلْنِيْ مُقِيْمَ الصَّلٰوةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِيْ ۝
رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاۤهُ رَبَّنَا اغْفِرْ لِيْ وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِيْنَ يَوْمَ يَقُوْمُ الْحِسَابُ ۝

﴿ ६३८ सलाम : اَلسَّلَامُ عَلَیْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ ۝

﴿ ६३९ कुनूत : اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَسْتَغِيْنُكَ وَنَسْتَغْفِرُكَ وَنُؤْمِنُ بِكَ
وَنَتَوَكَّلُ عَلَیْكَ وَنُثْنِيْ عَلَیْكَ الْخَيْرَ وَنَشْكُرُكَ وَلَا نَكْفُرُكَ وَنُخَلِّعُ
وَنَتَزَكَّى مِنْ يَفْجُرُكَ ۝ اَللّٰهُمَّ اِنَّا كُنَّا لَكَ نُصَلِّيْ وَنَسْجُدُ وَآلِیْكَ
نَسْعٰی وَنُحْفَدُ وَنَرْجُو رَحْمَتَكَ وَنَخْشٰی عَذَابَكَ اِنَّ عَذَابَكَ بِالْكَفٰرِ لَمُلْحِقٌ ۝

اِنَّ اللّٰهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّوْنَ عَلَی النَّبِیِّ یٰٰ اَيُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوا صَلُّوا
عَلَیْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيْمًا ۝
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی سَيِّدِنَا وَمَوْلَانَا مُحَمَّدٍ مَّعَدِنِ الْجَوْوَدِ وَالْكَرَمِ وَالْاِیْمَةِ وَبَارِكْ وَسَلِّمْ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ط بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ط

સુવાલ વ જવાબ

સુવાલ :- હુરફે મુફરિદાત કિતને હેં ?

સબક નમ્બર 1

જવાબ :- હુરફે મુફરિદાત 29 હેં.

સુવાલ :- હુરફે મુસ્તા'લિયા કિતને હેં ઓર કૌન કૌન સે હેં ?

સબક નમ્બર 1

જવાબ :- હુરફે મુસ્તા'લિયા સાત હેં ઓર વોહ યેહ હેં - **خ ، ص ، ض ، ط ، ظ ، غ ، ق**

સુવાલ :- હુરફે મુસ્તા'લિયા કો કેસે પઢતે હેં ઓર ઇન કા મજમૂઆ ક્યા હે ?

સબક નમ્બર 1

જવાબ :- હુરફે મુસ્તા'લિયા કો હમેશા હર હાલત મેં પુર યા'ની મોટા પઢતે હેં ઓર ઇન કા મજમૂઆ **هُمْلُ سَنَّاتٍ** હે.

સુવાલ :- હ-રકાત કિસે કહતે હેં ?

સબક નમ્બર 3

જવાબ :- ઝબર **ز**, ઝેર **ر** પેશ **ر** કો હ-રકાત કહતે હેં.

સુવાલ :- હ-રકાત કો કિસ તરહ પઢેંગે ?

સબક નમ્બર 3

જવાબ :- હ-રકાત કો બિગૈર ખીચે, બિગૈર ઝટકા દિયે મા'રફ પઢેંગે.

સુવાલ :- તન્વીન કિસે કહતે હેં ?

સબક નમ્બર 5

જવાબ :- દો ઝબર **ز**, દો ઝેર **ر**, ઓર દો પેશ **پ** કો તન્વીન કહતે હેં. તન્વીન નૂન સાકિન હોતા હે જો કલિમે કે આબિર મેં આતા હે ઇસ લિયે તન્વીન કી આવાઝ નૂન સાકિન કી તરહ હોતી હે.

સુવાલ :- હુરફે મદા કિતને હેં ઓર કૌન કૌન સે હેં ?

સબક નમ્બર 7

જવાબ :- હુરફે મદા ત્રીન હેં ઓર વોહ યેહ હેં **يَا ، وَآو ، أَلِف**

સુવાલ :- **أَلِف** મદા, **وَآو** મદા ઓર **يَا** મદા કબ હોગા ?

સબક નમ્બર 7

જવાબ :- **أَلِف** સે પહલે ઝબર હો તો **أَلِف** મદા, **وَآو** સાકિન સે પહલે પેશ હો તો **وَآو** મદા, **يَا** સાકિન સે પહલે ઝેર હો તો **يَا** મદા હોગા.

સુવાલ :- હુરફે મદા કો કેસે પઢતે હેં ?

સબક નમ્બર 7

જવાબ :- હુરફે મદા કો એક અલિફ યા'ની દો હ-રકાત કે બરાબર ખીંચ કર પઢતે હેં.

સુવાલ :- ખડી હ-રકાત કિસે કહતે હેં?

સબક નમ્બર 8

જવાબ :- ખડે ઝબર ¹ -, ખડે ઝેર ² - ઓર ઉલટે પેશ ⁶ - કો ખડી હ-રકાત કહતે હેં.

સુવાલ :- ખડી હ-રકાત કો કેસે પઢતે હેં?

સબક નમ્બર 8

જવાબ :- ખડી હ-રકાત કો હુરફે મદા કી તરહ એક અલિફ યા'ની દો હ-રકાત કે બરાબર ખીંચ કર પઢતે હેં.

સુવાલ :- હુરફે લીન કિતને હેં ઓર કૌન કૌન સે હેં?

સબક નમ્બર 9

જવાબ :- હુરફે લીન દો હેં **و** ઓર **ا** .

સુવાલ :- હુરફે લીન કો કિસ તરહ પઢતે હેં?

સબક નમ્બર 9

જવાબ :- હુરફે લીન કો બિગેર ખીંચે બિગેર ઝટકા દિયે નરમી સે મા'રફ પઢતે હેં.

સુવાલ :- **و** લીન ઓર **ا** લીન કબ હોગા?

સબક નમ્બર 9

જવાબ :- **و** સાકિન સે પહલે ઝબર હો તો **و** લીન ઓર **ا** સાકિન સે પહલે ઝબર હો તો **ا** લીન હોગા.

સુવાલ :- કલ્કલા કે ક્યા મા'ના હેં?

સબક નમ્બર 11

જવાબ :- કલ્કલા કે મા'ના જુમ્બિશ ઓર હ-ર-કત કે હેં યા'ની ઈન હુરફ કે અદા હોતે વક્ત મખરજ મેં જુમ્બિશ સી હોતી હૈ જિસ કી વજહ સે આવાઝ લૌટતી હુઈ નિકલતી હૈ.

સુવાલ :- હુરફે કલ્કલા કિતને હેં, કૌન કૌન સે હેં ઓર ઈન કા મજમૂઆ ક્યા હૈ?

સબક નમ્બર 11

જવાબ :- હુરફે કલ્કલા પાંચ હેં ઓર વોહ યેહ હેં **ق, ط, ب, ج, د** હુરફે કલ્કલા કા મજમૂઆ **تَطْبُك** હૈ.

સુવાલ :- હુરફે કલ્કલા મેં કબ કલ્કલા ખૂબ ઝાહિર હોગા?

સબક નમ્બર 11

જવાબ :- જબ હુરફે કલ્કલા સાકિન હોં તો ઉન મેં કલ્કલા ખૂબ ઝાહિર હોગા.

સુવાલ :- અગર કલ્કલા હુરફે મુશદ્દ હોં તો ઉ-હેં કેસે પઢેંગે?

સબક નમ્બર 11

જવાબ :- જબ કલ્કલા હુરફે મુશદ્દ હોં તો ઉન્હેં જમાવ કે સાથ અદા કરેંગે.

સુવાલ :- હમ્મએ સાકિના (**ه, ا**) કો કેસે પઢેંગે?

સબક નમ્બર 11

જવાબ :- હમ્મએ સાકિના (ہ، ا) کو ہمیشہ لٹکا دے کر پڑھیں گے.

سوال :- نون ساکین اور تہن کے کتنے کاٹھے ہیں اور کون کون سے ہیں؟

سہک نمبر 12

જવાબ :- નૂન સાકિન ઓર તન્વીન કે ચાર કાઈદે હેં ઓર વોહ યેહ હેં ઇઝહાર, ઇખ્ફા, ઇદગામ, ઇક્લાબ

સવાલ :- છઠ્ઠાર કા કાઈદા સુનાએ ?

સહક નમ્બર 12

જવાબ :- નૂન સાકિન ઓર તન્વીન કે બા'દ હુરફે હલ્કી મેં સે કોઈ હર્ફ આ જાએ તો ઇઝહાર હોગા યા'ની
નૂન સાકિન ઓર તન્વીન મેં ગુન્ના નહીં કરેંગે.

સવાલ :- હુરફે હલ્કી કિતને હેં ઓર કોન કોન સે હેં ?

સહક નમ્બર 12

જવાબ :- હુરફે હલ્કી છ' હેં ઓર વોહ યેહ હેં - **ح، غ، ج، ع، ا، ي**

સવાલ :- છખ્ફા કા કાઈદા સુનાએ ?

સહક નમ્બર 12

જવાબ :- નૂન સાકિન ઓર તન્વીન કે બા'દ હુરફે ઇખ્ફા મેં સે કોઈ હર્ફ આ જાએ તો ઇખ્ફા હોગા યા'ની
નૂન સાકિન ઓર તન્વીન મેં ગુન્ના કર કે પડેંગે.

સવાલ :- હુરફે ઇખ્ફા કિતને હેં ઓર કોન કોન સે હેં ?

સહક નમ્બર 12

જવાબ :- હુરફે ઇખ્ફા પન્દરહ હેં ઓર વોહ યેહ હેં

ت، ث، ج، د، ذ، ز، س، ش، ص، ض، ط، ظ، ف، ق، ک

સવાલ :- તશદીદ કિસે કહતે હેં ઓર તશદીદ વાલે હર્ફ કો કયા કહતે હેં ?

સહક નમ્બર 13

જવાબ :- તીન દન્દાન ^۳ વાલી શકલ કો તશદીદ કહતે હેં જિસ હર્ફ પર તશદીદ હો ઉસે મુશદદ કહતે હેં.

સવાલ :- **نون** મુશદદ ઓર **ميم** મુશદદ મેં કયા હોગા ?

સહક નમ્બર 13

જવાબ :- **نون** મુશદદ ઓર **ميم** મુશદદ મેં હમેશા ગુન્ના હોગા ?

સવાલ :- ગુન્ના કિસે કહતે હેં ઓર ઇસ કી મિકદાર કયા હે ?

સહક નમ્બર 13

જવાબ :- નાક મેં આવાઝ લે જા કર પઢને કો ગુન્ના કહતે હેં ગુન્ના કી મિકદાર એક અલિફ કે બરાબર હે.

સવાલ :- મુશદદ હર્ફ કો કિસ તરહ પડેંગે ?

સહક નમ્બર 13

જવાબ :- મુશદ્દ હર્ફ કો દો² મર્તબા પઢેંગે એક મર્તબા અપને સે પહલે વાલે મુ-તહર્રિક હર્ફ સે મિલા કર
 ઓર દૂસરી મર્તબા ખુદ અપની હ-ર-કત કે મુતાબિક ઝરા રુક કર.

સુવાલ :- ઈદગામ કા કાઈદા સુનાએ ? સબક નમ્બર 14

જવાબ :- નૂન સાકિન યા તન્વીન કે બા'દ હુર્રફે યર-મલૂન મેં સે કોઈ હર્ફ આ જાએ તો ઈદગામ હોગા.
 ۞ ઓર ۞ મેં બિગૈર ગુન્ના કે બાકી યાર મેં ગુન્ના કે સાથ.

સુવાલ :- હુર્રફે યર-મલૂન કિતને હેં ઓર કૌન કૌન સે હેં ? સબક નમ્બર 14

જવાબ :- હુર્રફે યર-મલૂન છ^૧ હેં ઓર વોહ યેહ હેં : ن , و , ل , م , ر , ی

સુવાલ :- ઈક્લાબ કા કાઈદા સુનાએ ? સબક નમ્બર 14

જવાબ :- નૂન સાકિન યા તન્વીન કે બા'દ હર્ફ ۞ આ જાએ તો ઈક્લાબ હોગા યા'ની નૂન સાકિન ઓર
 તન્વીન કો મીમ સે બદલ કર ઈખ્ફા કરેંગે યા'ની ગુન્ના કર કે પઢેંગે.

સુવાલ :- મીમ સાકિન કે કિતને કાઈદે હેં ઓર વોહ કૌન કૌન સે હેં ? સબક નમ્બર 15

જવાબ :- મીમ સાકિન કે ત્રીન કાઈદે હેં ઓર વોહ યેહ હેં ઈદગામે શ-ફવી, ઈખ્ફાએ શ-ફવી, ઈઝહારે
 શ-ફવી.

સુવાલ :- ઈદગામે શ-ફવી કા કાઈદા સુનાએ ? સબક નમ્બર 15

જવાબ :- મીમ સાકિન કે બા'દ દૂસરી ۞ આ જાએ તો મીમ સાકિન મેં ઈદગામે શ-ફવી હોગા યા'ની ગુન્ના
 કરેંગે.

સુવાલ :- ઈખ્ફાએ શ-ફવી કા કાઈદા સુનાએ ? સબક નમ્બર 15

જવાબ :- મીમ સાકિન કે બા'દ ۞ આ જાએ તો મીમ સાકિન મેં ઈખ્ફાએ શ-ફવી હોગા યા'ની ગુન્ના કરેંગે.

સુવાલ :- ઈઝહારે શ-ફવી કા કાઈદા સુનાએ ? સબક નમ્બર 15

જવાબ :- મીમ સાકિન કે બા'દ ۞ ઓર ۞ કે ઈલાવા કોઈ ભી હર્ફ આ જાએ તો મીમ સાકિન મેં ઈઝહારે
 શ-ફવી હોગા યા'ની ગુન્ના નહીં કરેંગે.

સુવાલ :- તફ્ખીમ વ તરકીક કે કયા મા'ના હેં ? સબક નમ્બર 16

જવાબ :- તફ્ખીમ કે મા'ના હર્ફ કો પુર પઢના ઓર તરકીક કે મા'ના હર્ફ કો બારીક પઢના હે.

સુવાલ :- ઈસ્મે જલાલત અલ્લાહ (عزوجل) કે لام કો કબ પુર ઓર કબ બારીક પઢેંગે ? સબક નમ્બર 16

જવાબ:- ઇસ્મે જલાલત અલ્લાહ (ﷻ) કે ﻻ سے پہلے હર્ફ પર ઝબર या पेश હો તો ઇસ્મે જલાલત અલ્લાહ (ﷻ) કે ﻻ કો પુર પઢેંગે ઓર ઇસ્મે જલાલત અલ્લાહ (ﷻ) કે ﻻ سے پہલે હર્ફ કે નીચે ઝેર હો તો ઇસ્મે જલાલત અલ્લાહ (ﷻ) કે ﻻ કો બારીક પઢેંગે.

સુવાલ:- **اَلِف** કો કબ પુર ઓર કબ બારીક પઢેંગે?

સબક નમ્બર 16

જવાબ:- **اَلِف** سے پہلے پुर હર્ફ આ જાએ તો **اَلِف** કો પુર ઓર બારીક હર્ફ આ જાએ તો **اَلِف** કો બારીક પઢેંગે.

સુવાલ:- **اِ** કો પુર પઢને કી સૂરતે બતાએ?

સબક નમ્બર 16

જવાબ:- (1) **اِ** પર ઝબર या पेश હો (2) **اِ** પર દો ઝબર या दो पेश હો (3) **اِ** પર ખડા ઝબર હો (4) **اِ** સાકિન સે પહલે હર્ફ પર ઝબર या पेश હો (5) **اِ** સાકિન સે પહલે આરિઝી ઝેર હો (6) **اِ** સાકિન સે પહલે ઝેર દૂસરે કલિમે હો મેં (7) **اِ** સાકિન કે બા'દ હુરફે મુસ્તા'લિયા મેં સે કોઈ હર્ફ ઇસી કલિમે મેં હો તો ઇન સબ સૂરતો મેં **اِ** કો પુર પઢેંગે.

સુવાલ:- **اِ** કો બારીક પઢને કી સૂરતે બતાએ?

સબક નમ્બર 16

જવાબ:- (1) **اِ** કે નીચે ઝેર या दो ઝેર હોં (2) **اِ** સાકિન સે પહલે ઝેરે અસ્વી ઇસી કલિમે મેં હો (3) **اِ** સાકિન સે પહલે **اِ** સાકિના હો તો ઇન સબ સૂરતો મેં **اِ** કો બારીક પઢેંગે.

સુવાલ:- આરિઝી ઝેર કિસે કહતે હેં?

સબક નમ્બર 16

જવાબ:- કુરઆને પાક મેં બા'ઝ કલિમાત અલિફ સે શુરૂઅ હોતે હેં ઓર અલિફ પર કોઈ હ-ર-કત નહીં હોતી ઉન અલિફ પર જો ભી હ-ર-કત લગા કર પઢેંગે વોહ આરિઝી હ-ર કત હોગી જૈસે **اِرْجِئِ** કે **اَلِف** કે નીચે ઝેરે આરિઝી હે.

સુવાલ:- મદ કે કયા મા'ના હેં ઇસ કે કિતને સબબ હેં ઓર કૌન કૌન સે હેં?

સબક નમ્બર 17

જવાબ:- મદ કે મા'ના દરાઝ કરના ઓર ખીંચના હે મદ કે સબબ દો “2” હેં (1) હમ્ઝા (2) સુકૂન

સુવાલ:- મદ કી કિતની કિસ્મેં હેં ઓર કૌન કૌન સી હેં?

સબક નમ્બર 17

જવાબ:- મદ કી છ “6” કિસ્મેં હેં ઓર વોહ યેહ હેં (1) મદે મુત્તસિલ (2) મદે મુન્ફસિલ (3) મદે લાઝિમ (4) મદે લીન લાઝિમ (5) મદે આરિઝ (6) મદે લીન આરિઝ

સુવાલ:- મદે મુત્તસિલ કબ હોગા?

સબક નમ્બર 17

જવાબ :- હુરફે મદા કે બા'દ હમ્ઝા ઈસી કલિમે મેં હો તો મદે મુત્તસિલ હોગા.

સુવાલ :- મદે મુન્ફસિલ કબ હોગા ?

સબક નમ્બર 17

જવાબ :- હુરફે મદા કે બા'દ હમ્ઝા દૂસરે કલિમે મેં હો તો મુદ્દે મુન્ફસિલ હોગા.

સુવાલ :- મદે મુત્તસિલ ઓર મદે મુન્ફસિલ કો કિતના ખીંચ કર પઢેંગે ?

સબક નમ્બર 17

જવાબ :- મદે મુત્તસિલ ઓર મદે મુન્ફસિલ કો દો, ઢાઈ યા ચાર અલિફ તક ખીંચ કર પઢેંગે

સુવાલ :- મદે લાઝિમ કબ હોગા ?

સબક નમ્બર 17

જવાબ :- હુરફે મદા કે બા'દ સુકૂને અરલી ($\frac{و}{و}$, $\frac{ي}{ي}$) હો તો મદે લાઝિમ હોગા.

સુવાલ :- મદે લીન લાઝિમ કબ હોગા ?

સબક નમ્બર 17

જવાબ :- હુરફે લીન કે બા'દ સુકૂને અરલી ($\frac{ن}{ن}$) હો તો મદે લીન લાઝિમ હોગા.

સુવાલ :- મદે લાઝિમ ઓર મદે લીન લાઝિમ કો કિતના ખીંચ કર પઢેંગે ?

સબક નમ્બર 17

જવાબ :- મદે લાઝિમ ઓર મદે લીન લાઝિમ કો ત્રીન, ચાર યા પાંચ અલિફ તક ખીંચ કર પઢેંગે.

સુવાલ :- મદે આરિઝ કબ હોગા ?

સબક નમ્બર 17

જવાબ :- હુરફે મદા કે બા'દ આરિઝી સુકૂન હો યા'ની વક્ફ કી વજહ સે કોઈ હર્ફ સાકિન હો જાએ તો મદે આરિઝ હોગા.

સુવાલ :- મદે લીન આરિઝ કબ હોગા ?

સબક નમ્બર 17

જવાબ :- હુરફે લીન કે બા'દ આરિઝી સુકૂન હો યા'ની વક્ફ કી વજહ સે કોઈ હર્ફ સાકિન હો જાએ તો મદે લીન આરિઝ હોગા.

સુવાલ :- મદે આરિઝ ઓર મદે લીન આરિઝ કો કિતના ખીંચ કર પઢેંગે ?

સબક નમ્બર 17

જવાબ :- મદે આરિઝ ઓર મદે લીન આરિઝ કો ત્રીન અલિફ તક ખીંચ કર પઢેંગે.

સુવાલ :- ઝાઈદ અલિફ કિસે કહતે હૈં ઓર ક્યા ઈસે પઢતે હૈં ?

સબક નમ્બર 19

જવાબ :- કુરઆને પાક મેં બા'ઝ જગહ અલિફ પર ગોલ દાએરે “ 〇 ” કા નિશાન હોતા હે એસે અલિફ કો ઝાઈદ અલિફ કહતે હૈં ઓર ઈસ અલિફ કો નહીં પઢતે.

સુવાલ :- مَنْوَانْ , بُنْيَانْ , دُنْيَا ઓર قَنْوَانْ કે નૂન સાકિન મેં કૌન સા કાઈદા હોગા ? સબક નમ્બર 20

જવાબ :- ઈન ચાર કલિમાત મેં નૂન સાકિન કે બા'દ હુરફે યર-મલૂન એક કલિમે મેં આને કી વજહ સે ઈદગામ નહીં બલકે ઈઝહારે મુત્લક હોગા ઈસ લિયે ઈન કલિમાત મેં ગુન્ના નહીં કરેંગે.

સુવાલ :- સક્તા કિસે કહતે હેં ?

સબક નમ્બર 20

જવાબ :- આવાઝ રોક કર સાંસ લિયે બિગૈર આગે પઢને કો સક્તા કહતે હેં યા'ની આવાઝ રુક જાએ ઔર સાંસ જારી રહે.

સુવાલ :- તસ્હીલ કે ક્યા મા'ના હેં ?

સબક નમ્બર 20

જવાબ :- તસ્હીલ કે મા'ના નરમી કરના હૈ યા'ની દૂસરે હમ્જા કો નરમી કે સાથ પઢના.

સુવાલ :- ઇમાલહ કિસે કહતે હેં ?

સબક નમ્બર 20

જવાબ :- ઝબર કો ઝેર ઔર الف کي तरफ माईल कर के पढ़ने को ईमालह कહते हें.

સુવાલ :- ઇમાલહ કી ۱) કો કિસ તરહ પઢેંગે ?

સબક નમ્બર 20

જવાબ :- ઇમાલહ કી ۱) કો ઉર્દૂ કે લફ્ઝ કતરે કી ۱) કી તરહ પઢેંગે. યા'ની ۲) નહીં બલકે ۳) પઢેંગે.

સુવાલ :- વકફ કે ક્યા મા'ના હેં ?

સબક નમ્બર 21

જવાબ :- વકફ કે મા'ના ઠહરને ઔર રુકને કે હેં.

સુવાલ :- વકફ કી હાલત મેં કલિમે કે આબિરી હર્ફ પર ઝબર, ઝેર, પેશ, દો ઝેર યા દો પેશ હો, તો ક્યા કરેંગે ?

સબક નમ્બર 21

જવાબ :- વકફ કી હાલત મેં કલિમે કે આબિરી હર્ફ પર ઝબર, ઝેર, પેશ દો ઝેર યા દો પેશ હો તો ઉસ હર્ફ કો સાકિન કર દેંગે.

સુવાલ :- વકફ કી હાલત મેં કલિમે કે આબિરી હર્ફ પર દો ઝબર કી તન્વીન હો તો ક્યા કરેંગે ?

સબક નમ્બર 21

જવાબ :- વકફ કી હાલત મેં કલિમે કે આબિરી હર્ફ પર દો ઝબર કી તન્વીન હો તો ઉસે અલિફ સે બદલ દેંગે.

સુવાલ :- વકફ કી હાલત મેં ગોલ “ ڻ ” હો તો ક્યા કરેંગે ?

જવાબ :- ગોલ “ ڻ ” પર ખ્વાહ કોઈ ભી હ-ર-કત હો ઉસે વકફ મેં ۴ સાકિન “ ڻ ” સે બદલ દેંગે.

સુવાલ :- નૂન કુત્ની કિસે કહતે હેં ?

સબક નમ્બર 21

જવાબ :- તન્વીન કે બા'દ હમ્જાએ વસ્લી આ જાએ તો વસ્લ મેં હમ્જાએ વસ્લી કો ગિરાતે હુએ તન્વીન કે નૂન સાકિન કો ઝેર દે કર એક છોટા સા નૂન લિખ દિયા જાતા હૈ ઉસે નૂન કુત્ની કહતે હેં.

સુવાલ :- ગોલ દાઝેરા “O” વક્ક કી કૌન સી અલામત હે ઔર ઈસ પર કયા કરના ચાહિયે ?

સબક નમ્બર 21

જવાબ :- યેહ વક્કે તામ ઔર આયત મુકમ્મલ હોને કી અલામત હે. ઈસ પર ઠહરના ચાહિયે.

સુવાલ :- ۞ વક્ક કી કૌન સી અલામત હે ઔર ઈસ પર કયા કરના ચાહિયે ?

સબક નમ્બર 21

જવાબ :- યેહ વક્કે લાઝિમ કી અલામત હે યહાં ઝરૂર ઠહરના ચાહિયે.

સુવાલ :- ۞ વક્ક કી કૌન સી અલામત હે ઔર ઈસ પર કયા કરના ચાહિયે ?

સબક નમ્બર 21

જવાબ :- યેહ વક્કે મુત્લક કી અલામત હે યહાં ઠહરના બેહતર હે.

સુવાલ :- ۞ વક્ક કી કૌન સી અલામત હે ઔર ઈસ પર કયા કરના ચાહિયે ?

સબક નમ્બર 21

જવાબ :- યેહ વક્કે જાઈઝ કી અલામત હે યહાં ઠહરના બેહતર ઔર ન ઠહરના ભી જાઈઝ હે.

સુવાલ :- ۞ વક્ક કી કૌન સી અલામત હે ઔર ઈસ પર કયા કરના ચાહિયે ?

સબક નમ્બર 21

જવાબ :- યેહ વક્કે મુજબ્બલ કી અલામત હે યહાં ઠહરના જાઈઝ મગર ન ઠહરના બેહતર હે.

સુવાલ :- ۞ વક્ક કી કૌન સી અલામત હે ઔર ઈસ પર કયા કરના ચાહિયે ?

સબક નમ્બર 21

જવાબ :- યેહ વક્કે મુરબ્બસ કી અલામત હે યહાં મિલા કર પઢના ચાહિયે.

સુવાલ :- ۞ પર વક્ક કી વઝાહત ફરમાએ ?

સબક નમ્બર 21

જવાબ :- અગર આયત કે ઉપર ۞ “۞” લિખા હો તો ઠહરને ઔર ન ઠહરને મેં ઈખ્તિલાફ હે આયત કે ઈલાવા ۞ લિખા હો તો ન ઠહરે.

સુવાલ :- ઈઆદા કિસે કહતે હેં ?

સબક નમ્બર 21

જવાબ :- વક્ક કરને કે બા'દ પીછે સે મિલા કર પઢને કો ઈઆદા કહતે હેં.

સુવાલ :- સુન્નતોં કા પાબન્દ ઔર નેક બનને કે લિયે કૌન સા વઝીફા પઢના ચાહિયે ?

સફહા નમ્બર 7

જવાબ :- સુન્નતોં કા પાબન્દ ઔર નેક બનને કે લિયે ચલતે ફિરતે **يَا خَيْرُ** પઢના ચાહિયે.

સુવાલ :- ઈલ્મ કે પાંચ દ-ર-જાત કૌન કૌન સે હેં ?

સફહા નમ્બર 7

જવાબ :- ઈલ્મ કે પાંચ દ-ર-જાત યેહ હેં (1) ખામોશી (2) તવજજોહ સે સુનના (3) જો સુના ઉસે યાદ રખના

(4) જો સીખા ઉસ પર અમલ કરના (5) જો ઈલ્મ હાસિલ હુવા ઉસે દૂસરોં તક પહોંચાના.

સુવાલ :- હાફિઝે કી મઝબૂતી કા વઝીફા બતાઈયે ?

સફહા નમ્બર 12

જવાબ :- **يَا عَلِيْمُ** 21 બાર (અવ્વલ વ આબિર એક એક બાર દુરૂદ શરીફ) પઢ કર પાની પર દમ કર કે 40 રોઝ તક નહાર મુંહ પીને (યા પિલાને) **اِنْ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ** પીને વાલે કા હાફિઝા મઝબૂત હોગા.

સુવાલ :- સબક યાદ કરને સે પહલે કૌન સી દુઆ પઢની ચાહિયે ?

જવાબ :- સબક યાદ કરને સે પહલે અવ્વલ વ આબિર દુરૂદ શરીફ પઢ કર યેહ દુઆ **اَللّٰهُمَّ اَفْتِنَا حِكْمَتَكَ وَاَنْشُرْ عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ** પઢની ચાહિયે.

સુવાલ :- વુઝૂ કે કિતને ફરાઈઝ હૈં ઓર કૌન કૌન સે હૈં ?

જવાબ :- વુઝૂ કે ચાર ફરાઈઝ હૈં ઓર વોહ યેહ હૈં 1. પૂરા ચેહરા ધોના 2. કોહ્નિયોં સમેત દોનોં હાથ ધોના 3. ચૌથાઈ સર કા મસ્હ કરના 4. ટપ્નોં સમેત દોનોં પાઉં ધોના

સુવાલ :- ગુસ્લ કે કિતને ફરાઈઝ હૈં ઓર કૌન કૌન સે હૈં ?

જવાબ :- ગુસ્લ કે ત્રીન ફરાઈઝ હૈં ઓર વોહ યેહ હૈં 1. કુલ્લી કરના 2. નાક મેં પાની ચઢાના 3. તમામ ઝાહિરી બદન પર પાની બહાના

સુવાલ :- તયમ્મુમ કે કિતને ફરાઈઝ હૈં ઓર કૌન કૌન સે હૈં ?

જવાબ :- તયમ્મુમ કે ત્રીન ફરાઈઝ હૈં ઓર વોહ યેહ હૈં 1. નિયત 2. સારે મુંહ પર હાથ ફેરના 3. કોહ્નિયોં સમેત દોનોં હાથોં કા મસ્હ કરના

સુવાલ :- નમાઝ કી કિતની શરાઈત હૈં ઓર કૌન કૌન સી હૈં ?

જવાબ :- નમાઝ કી છ શરાઈત હૈં ઓર વોહ યેહ હૈં (1) તહારત (2) સિત્રે ઓરત (3) ઈસ્તિકબાલે કિબ્લા (4) વક્ત (5) નિયત (6) તકબીરે તહરીમા

સુવાલ :- નમાઝ કે કિતને ફરાઈઝ હૈં ઓર કૌન કૌન સે હૈં ?

જવાબ :- નમાઝ કે સાત ફરાઈઝ હૈં ઓર વોહ યેહ હૈં :

(1) તકબીરે તહરીમા (2) કિયામ (3) કિરાઅત (4) રુકૂઅ

(5) સુજૂદ (6) કા'દએ અખીરા (7) ખુરૂજે બિસુન્ઈહી

અલ્લાહ (عَزَّوَجَلَّ) મુઝે ! હાફિઝે કુરઆન બના દે

અઝ : શૈખે તરીકત અમીરે અહલે સુન્નત બાનિયે દા'વતે ઇસ્લામી હઝરત અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ મુહમ્મદ ઇલ્યાસ અત્તાર કાદિરી (دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَةِ)

અલ્લાહ (عَزَّوَجَلَّ) મુઝે હાફિઝે કુરઆન બના દે
હો જાએ સબક યાદ મુઝે જલ્દ ઇલાહી (عَزَّوَجَلَّ) !
સુસ્તી હો મેરી દૂર ઉઠૂં જલ્દ સવેરે
હો મદ્રસે કા મુઝ સે ન નુકસાન કભી ભી
છુટ્ટી ન કરૂં ભૂલ કે ભી મદ્રસે કી મેં
ઉસ્તાદ હોં મૌજૂદ યા બાહર કહીં મસ્રૂફ
ખસ્લત હો શરાત કી મેરી દૂર ઇલાહી (عَزَّوَجَلَّ) !
ઉસ્તાદ કી કરતા રહૂં હર દમ મેં ઇતાઅત
કપડે મેં રખૂં સાફ તૂ દિલ કો મેરે કર સાફ
ફિલ્મોં સે ડિરામોં સે દે નફરત તૂ ઇલાહી (عَزَّوَجَلَّ) !
મેં સાથ જમાઅત કે પઢૂં સારી નમાઝેં
પઢતા રહૂં કસરત સે દુરૂદ ઉન પે સદા મેં
સુન્નત કે મુતાબિક મેં હર ઇક કામ કરૂં કાશ
મેં જૂટ ન બોલૂં કભી ગાલી ન નિકાલૂં
મેં ફાલાતૂ બાતોં સે રહૂં દૂર હમેશા
અખ્લાક હોં અચ્છે મેરા કિરદાર હો અચ્છા
ઉસ્તાદ હોં માં બાપ હોં અત્તાર ભી હોં સાથ

કુરઆન કે અહકામ પે ભી મુઝ કો ચલા દે
યા રબ (عَزَّوَجَلَّ)! તૂ મેરા હાફિઝા મઝબૂત બના દે
તૂ મદ્રસે મેં દિલ મેરા, અલ્લાહ (عَزَّوَجَلَّ) લગા દે
અલ્લાહ (عَزَّوَجَلَّ) યહાં કે મુઝે આદાબ સિખા દે
અવકાત કા ભી મુઝ કો તૂ પાબન્દ બના દે
આદત તૂ મેરી શોર મયાને કી મિટા દે
સન્જીદા બના દે મુઝે સન્જીદા બના દે
માં બાપ કી ઇઝ્જત કી ભી તૌફીક ખુદા (عَزَّوَجَلَّ) દે
આકા (عَلَّمَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْنَا فَنَحْمُذِّقْهُ) કા મદીના મેરે સીને કો બના દે
બસ શૌક હમેં ના'તો તિલાવત કા ખુદા (عَزَّوَجَلَّ) દે
અલ્લાહ (عَزَّوَجَلَّ) ઇબાદત મેં મેરે દિલ કો લગા દે
ઔર ઝિક કા ભી શૌક પએ ગૌસો રઝા દે
યા રબ (عَزَّوَجَلَّ) મુઝે સુન્નત કા મુબલિગ ભી બના દે
હર એક મરઝ સે તૂ ગુનાહોં કે શિફા દે
યુપ રહને કા અલ્લાહ (عَزَّوَجَلَّ) સલીકા તૂ સિખા દે
મહબૂબ (عَلَّمَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْنَا فَنَحْمُذِّقْهُ) કા સદકા તૂ મુઝે નેક બના દે
યૂં હજ કો ચલેં ઔર મદીના ભી દિખા દે

(اٰمِيْنَ بِجَاوِزِ الْيُسْرِ اٰمِيْنَ مِّنْ اَللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالْءِ وَسَلَّمَ)

મખારિજે હુરુફ કા નકશા

મ-દની મુન્નોં કે લિયે બુન્યાદી ઈસ્લામી મા'લૂમાત પર મુશ્તમિલ મુન્ફરિદ કિતાબ

મ-દની નિસાબ બરાએ મ-દની કાઈદા

مکتبۃ الدینہ
મક-ત-બતુલ મદીના®
દા'વતે ઈસ્લામી

સિલેબ્રેટ હાઉસ, અલિફ ડી મસ્જિદ કે સામને, ટીન દરવાજા, અફમદમબાદ-1 ગુજરાત, ઇન્ડિયા
Mo.091 93271 68200 E-mail : maktabaahmedabad@gmail.com www.dawateislami.net

સુન્નત કી બહારે

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ તબલીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક દા'વતે ઈસ્લામી કે મહકે મહકે મ-દની માહોલ મેં બ કસરત સુન્નતેં સીખી ઔર સિખાઈ જતી હૈં, હર જુમા'રાત ઈશા કી નમાઝ કે બા'દ આપ કે શહર મેં હોને વાલે દા'વતે ઈસ્લામી કે હફતાવાર સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં રિઝાએ ઈલાહી કે લિયે અચ્છી અચ્છી નિય્યતોં કે સાથ સારી રાત ગુઝારને કી મ-દની ઈક્તિજા હૈ. આશિકાને રસૂલ કે મ-દની કાફિલોં મેં બ નિય્યતે સવાબ સુન્નતોં કી તરબિય્યત કે લિયે સફર ઔર રોઝાના ફિકે મદીના કે ઝરીએ મ-દની ઈન્આમાત કા રિસાલા પુર કર કે હર મ-દની માહ કે ઈબ્તિદાઈ દસ દિન કે અન્દર અન્દર અપને યહાં કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્મ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજિયે, اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى اٰلِیْنَا مُحَمَّدٍ ઈસ કી બ-ર-કત સે પાબન્દે સુન્નત બનને, ગુનાહોં સે નફરત કરને ઔર ઈમાન કી હિકાઝત કે લિયે કુહને કાઝેહન બનેગા.

હર ઈસ્લામી ભાઈ અપના પેહ ઝેહન બનાએ કે "મુઝે અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઈસ્લાહ કી કોશિશ કરની હૈ. اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى" અપની ઈસ્લાહ કી કોશિશ કે લિયે "મ-દની ઈન્આમાત" પર અમલ ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઈસ્લાહ કી કોશિશ કે લિયે "મ-દની કાફિલોં" મેં સફર કરના હૈ. اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى

મક-ત-બતુલ મદીના કી શાખેં

સૂરત : વલિયાભાઈ મસ્જિદ, ખ્વાજા દાના દરગાહ કે પાસ. 9898615071

જામનગર : પાંચ હાટડી, 9327977293

મોડાસા : સુકા બજાર, 9725824820

ગાંધીધામ : સપના નગર, મદીના મસ્જિદ કે પાસ, 8141474279

ધોલકા : તાજદારે મદીના મસ્જિદ કે સામને, ટાવર બાઝાર, 9374915797

મક-ત-બતુલ મદીના®

દા'વતે ઈસ્લામી

مكتبة الدَّيْنَة

સિલેકટેડ હાઉસ, અલિફ કી મસ્જિદ કે સામને, તીન દરવાઝા, અહમદઆબાદ-1 ગુજરાત, ઇન્ડિયા
Mo.091 93271 68200 E-mail : maktabaahmedabad@gmail.com www.dawateislami.net